Sayısı Her Yerde 3 Kuruş

KURUN

20 - 3 üncü Yıl • Sayı 6834 - 774 • PAZARTESİ 18 İkincikânun 1937

Bugün

Onbeş günde bir sanat ve gençlik

Yazan:
Behçet Kemal Çağlar

(Yazısı 3 üncü sayıfada)

Bugün

Hayırlı Evlât

Genç hikâyeci Bekir Sıtkının çok güzel yerli bir hikâyesi

— Dördüncü sayıfada —

Hatayda mahallî hükûmetin ve Fransızların teşvikile

Türk âbidesi hakarete uğradı

Türkleri tahrik ederek yeni hadiseler çıkarmak istiyorlar

Gene *Fransızların teşvikile Türklerin şapkaları yırtılıyor*

Halep, 17 (Hususî) — Beylandaki Taşnak Ermenileri Türk âbidesine kurşun atmak suretile hakaret etmişlerdir. Taşnaklar, mahallî hükûmet ve Fransızlar tarafından gördükleri teşvik üzerine bu hareketi yapmışlardır.

Maksatları Türkleri tahrik ederek yeni hadiseler çıkarmaktır. Türk halkı, Taşnaklar tarafından yapılan tecavüzden bitaraf müşahitlere şikâyet etmişlerdir.

TÜREKLER TEVKİF EDİLİYOR

Hama, 17 (Hususî) — Reyhaniyede tevkif edilen Türklerin miktarı onikiye varmıştır. Daha birçok kimselerin tevkifleri için araştırmalar yapılmaktadır. Fakat tevkif edilenlere yapılan müthiş tazyikler yüzünden arananları ele geçirmek mümkün olamamaktadır.

İSKENDERUNDA VATANİ PARTİSİNİN ŞUBESİNİ AÇAMADILAR

Lazkiye, 17 (A.A.) — İskenderunda Ermenilerden, ortodokslardan, katoliklerden ve Alevilerden mürekkep olmak üzere bir Vatanî partisi şubesi açmak için mutasarrıf tarafından teşebbüslere girişilmiştir. Fakat mutasarrıfın emekleri boşa çıkmıştır.

TÜRK MEMURLAR ÇIKARILIYOR

Halep, 17 (Hususî) — Kırıkhan jandarma zabiti Cemil Türk olduğu için vazifesinden alınmış ve Halebe sevkedilmiştir.

ŞAPKA ALEYHİNDE MÜCADELE DEVAM EDİYOR

Trablusşam, 17 (Hususî) — Şapka aleyhine Fransızlar tarafından Sancakta ve Suriyede açılmış olan mücadele devam etmektedir. Son zaman.

Sonu. Sa. 2 Sü. 4)

Başvekil Bugün Ankaraya hareket ediyor

Dahiliye ve Hariciye Vekillerimizle beraber Ankaradan gelen Başvekilimiz birmüddettenberi şehrimizde bulunuyordu.

Başvekil İsmet İnönü Dahiliye Vekilimiz Şükrü Kaya ile beraber, bugün saat 9 da Toros ekspresile Ankaraya hareket edecektir.

Dünkü mebus seçiminden bir görünüş

Yeni Istanbul mebusu

Seçim dün yapıldı

C. H. P. namzedi Atıf Bayındır ittifakla seçildi

Merhum general Şükrü Nailiden açılan İstanbul mebusluğu seçimi dün sabah Üniversite konferans salonunda yapılmıştır. Sabahın erken saatinde ikinci seçimciler gelmeğe başlamıştı.

Beyazıt nahiye ve kazalarm ikinci seçimcileri süsledikleri otobüslerle konferans salonuna geliyorlardı.

Salonun iç ve dışı bayraklarla süslenmişti. Saat dokuza gelirken biriken seçimciler önünde sandık açılarak içine bakıldı. Bomboştu. Bundan sonra kapatılarak mühürlendi ve intihap tefti heyeti azaları yerlerini aldılar.

Seçime başlayış heyecanlı oldu. İkinci seçimciler, sandığa ilk reyi atmak için acele ederlerken Vali ve Parti Başkanı Muhiddin Üstündağ rey atmağa hazırlananların arasından ilerledi ve ilk reyi sandığa attı. Etrafında birikenler kendisini şiddetle alkışlamağa başladılar. Muhiddin Üstündağdan sonra diğer ikinci seçiciler reylerini atmağa başladılar ve bu, saat 13 e kadar devam etti. Bütün seçimciler reylerini Cumhuriyet Halk Partisinin namzedi olan Atıf Bayındıra vermekte idiler.

Hariciye Vekilimiz ve başkanlığındaki heyet Dün Sofyadan geçti

Sofya, 17 (A.A.) — Doktor Tevfik Rüştü Aras'ın başkanlığında Cenevreye gitmekte olan Türk delege heyeti bugün saat 14 de Sofya garından geçmiştir.

Doktor Tevfik Rüştü Aras, garda Başbakan B. Köseivanof ile Dış İşleri Vekili B. Berker ve elçilik memurları, Yunanistan ve Yugoslavya orta elçileri ve diğer bazı şahsiyetler tarafından selâmlanmıştır.

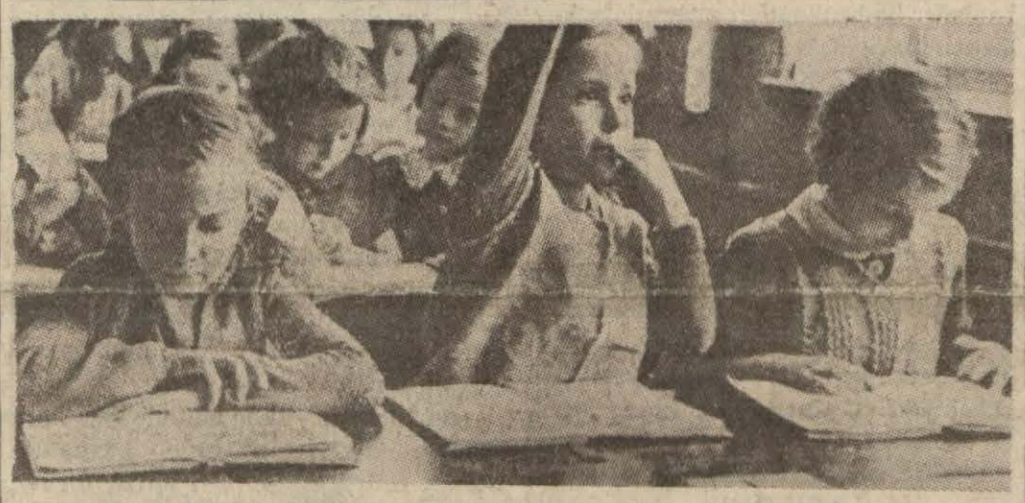

Ekalliyet okullarında Sabahları ilk derste and içme töreni yapılacak

(Yazısı 3 üncü sayıfada)

Matbuat kanununda

Birkaç değişiklik teklif edildi

Giresun meb'usu Bay Hakkı Tarık Us Matbuat Kanununun dört maddesinde değişiklik yapılmasına lüzum göstererek, Meclise bir teklif vermiştir. İstenilen değişiklikler şunlardır:

1) Kanun, isbatı caiz olmıyan hakaret ve sövme davalarında zabıtlarla şikâyetnamelerin hulâsaten dahi neşrini yasak etmiştir. Halbuki bu maddenin esbabı mucibesi davaya sebep olan sözün, muhakeme vesilesile tazelenip tekrar tekrar yazılmasına mahal vermemekten ibaret olduğu için, yazılışına göre zaten tatbiki kabil olmıyan bu maddenin (sövme veya yapılan isnadın isbatı kabul edilmemiş hakaret davalarına ait yazılarda davayı mucip olan sözler hulâsaten de olsa neşredilemez) suretinde değiştirilmesi teklif olunmaktadır.

2) Bir gazete veya mecmua eleyhine bir dava açılırsa o gazete ve mecmua açılan dava muhakemesini yazamadığı gibi kanundaki ibareye göre (müştekî de yazdıramaz). Değişiklik teklifinin biri de bu nokta üzerindedir. Giresun meb'usu, (müştekî yazdıramaz) demek (müştekî yazamaz) demek olmadığı gibi, yazdıramaz şekli tezvire de müsait olduğundan, bunun (müştekî de neşredemez) suretinde değiştirilmesini istemektedir ve bundan başka, aleyhine dava açılan gazete o yerde tek bir gazete ise veya bir yerde çıkan iki gazete biribirinin aleyhinde dava açmışlarsa?.. Bu vaziyette (muhakemenin cereyanından halka haber verecek ortada bir vasıta kalmamış olacağı gibi herhangibir şahıs veya bir gazete sadece böyle bir dava açmak suretile de muhakemelerin aleniliğini bütün yurt ölçüsünce genişleten ve belki de hakikati halka bildiren bir ağızı kanun elile kapatmak kolaylığı bulunmuş olur.) İşte bunun için Hakkı Tarık Us şu teklifi yapıyor: (Dava edilen, davanın açıldığı yerde tek çıkan bir gazete veya mecmua ise veya davada iki tarafı gazete veya mecmua mes'ulleri teşkil ediyorsa Cumuriyet müddeumumisi muhakemenin cereyanına ait malûmatın birisinde veya her ikisinde de yazılmasına müsaade edebilir. Bu halde de dava edilen tarafa taallûk eden yazı ve resimler davacıya taallûk edenlerden daha fazla ve daha gösterişli olamaz).

Teklifi veren Giresun mebusu ve İstanbul Basın kurumu başkanı B. Tarık Us

3) Değişme teklifinin üçüncüsü cevap hakkına aittir. Kanun cevap hakkını memurlardan başkaları için mutlak bırakmıştır diyenler vardır; bu telâkkiye göre herhangibir kimse bir gazete veya mecmua yazısında kendi-

(Lütfen, sayfayı çeviriniz)

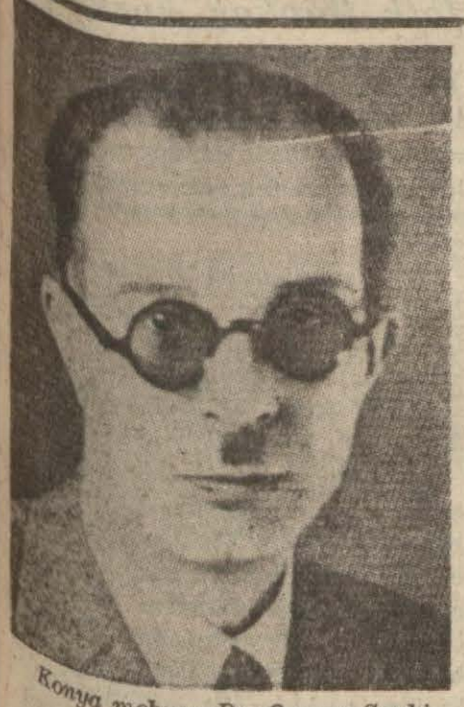

Konya mebusu Dr. Osman Şevki Uludağ

Birkaç güne kadar
(KURUN) da
Doktor O. Ş. Uludağ
Bir sıra yazıya başlıyor:
Tarih vesikaları arasında
Okuyucularımızın derin bir zevk ile takip edeceği bir sütun
ilk yazı
Bir ziyafet için 20 çekı odun

Günlerin peşinden:

Eş arıyan kızlar

Yunan kralı Jorj geçenlerde Yunanistan dahilinde bir tetkik seyahatine çıkmıştı. Bu seyahat esnasında (Grewena) kasabasına uğramıştı. Her yerde olduğu gibi burada da krala istikbal töreni yapılmıştır. Bir kız krala büyük bir çiçek demeti vermiş ve kısa bir nutuk söylemiştir. Kral Jorj nutuktan sonra istikbal töreninin artık bitmiş olduğunu düşünerek yanındaki belediye reisi ile konuşmağa başlamıştır. Fakat bu sırada ikinci bir kız peyda olmuş, elinde tuttuğu bir istidayı krala uzatarak:

— Kral hazretleri, bakınız biz şurada iki yüz genç bulunuyoruz. Hepimiz yirmi yaşına girdik. Fakat şimdiye kadar evlenemedik. Bunun için sizin yardımınızı istiyoruz!„

Demiştir.

Kral Jorj bu sözleri işitince birdenbire hayret eseri göstermiş, genç kız ile arkadaşlarına ne diyeceğini şaşırmıştır. Fakat askeri merkezlerden birinden (Grewena) ya iki alay asker göndertmiştir. Şimdi herkesin merakı kralın aldığı tedbirin nasıl bir netice vereceğidir!

Hasan Kumçayı

Lehistan

Litvanya hududunda harbe hazır bekliyor

Kannas 17 (A.A.) — Resmen bildirildiğine göre saat 16 ya doğru tüfek ve mitralyözlerle mücehhez Leh hudut muhafızlarından mürekkep bir gurup, hudut işaretini yerinden kaldırarak Litvanya arazisi dahiline götürmüşlerdir.

Litvanya hudut muhafızlarının protestolarına rağmen Lehliler, hudut işareti yanında harbe âmade bir vaziyet almışlardır.

HADİSEYE KİM SEBEBİYET VERDİ?

Varşova 17 (A.A.) — Yarı resmî Gazeta Polskaya nazaran Litvanya hudut hadisesine hudut işaretinde nöbet değiştirmekte olan Litvanyalı bir polis memuru sebebiyet vermiştir.

Irana giden heyetimiz bekleniyor

İran hükûmeti ile müzakerelerde bulunmak üzere Tahrana gitmiş olan Cemal Hüsnünün riyasetindeki heyetin dün şehrimize geleceği yazılmıştı.

Heyet dün gelmemiştir. Gelecek Karadeniz postası ile gelmesi beklenmektedir. Heyet buradan Ankaraya giderek müzakereler etrafında hükûmete izahat verecektir.

DÜNYA NASIL BATACAK?

Bu fevkalâde meraklı seriyi Cumartesi günü KURUN ilâvelerinde takibe hazırlanınız

Ingiltere, Italya, Almanya birleşerek

Fransaya Sovyet dostluğunu bıraktıracaklarmış

Mussolini Avrupada Demakrasilere karşı bir grup teşkil edildiğini söylüyor

Roma 17 (A.A.) — Havas salı günü Londrada bulunacak olan Sir Erik Drumond'un hareketi tamamen hususî sebepledir.

Musolininin Dörtler paktı siyasasına dönmeyi esaslı bir surette düşünmekte olması muhtemeldir. Bir taraftan Sovyetler birliğinin dostu Fransaya tevcih edilen hücumların temadisi, diğer taraftan ise İngiltereye karşı gösterilen ihtimam, Romada ve belki de Berlinde bir Roma - Berlin - Londra cephesinin tahakkuku temenni edildiğini aşikâr bir surette göstermektedir. Bu cephe Fransayı müşkül vaziyette bırakarak Sovyet dostluğunu bırakmağa mecbur edecek, çünkü Fransa o zaman bu üç batı devletine iltihaktan başka çare göremiyecektir.

Göring - Musolini görüşmelerinde bu meselenin derpiş edildiğini bildiren hiçbir şey yoksa da vaziyet bunu göstermektedir. İngilterenin buna iştirakine gelince, bu husus hâlen şüphelidir. Fakat Romada son günlerde elde edilen ciddî malûmattan açık bir surette anlaşılmaktadır ki, Almanya ve İtalya İspanya işlerinde İngiltere ile mutabık olarak harekete karar vermiş bulunmaktadırlar.

Berlin 17 (A.A.) — "İtalyan - Alman münasebatı yeni Avrupanın esasıdır,,.

Bu serlevha altında Voelkischerberobachter gazetesi B. Musolini ile yaptığı bir mülâkatı yazıyor. Duçe, İtalyan - İngiliz Akdeniz anlaşmasının Roma - Berlin mihverini tarsın ettiğini söyledikten sonra demiştir ki:

"Hâlâ Avrupa Birleşik Devletleri kurulacağına inananlar var. Fakat kültürümüzü ve mevcudiyetimizi tehdit eden yegâne tehlikenin Bolşeviklik olduğu bilindikten sonra bunun yerine bir nevi Avrupa fikri kaim oluyor. Demokrasiler bilerek veya bilmiyerek Bolşevizmin muavin mikrop temeli olan birer fesat ocağı haline gelmişlerdir. Demokrasiler, bir grup teşkil ediyorlar. Biz de bir grup teşkil ettik.,,

FRANSIZ - ALMAN ANLAŞMASI DA İSTENİYOR

Berlin 17 (A.A.) — Boerser Zeitung gazetesinin siyasî muharriri Karl Vegerla iktısadı menfaatler için Almanyanın siyasî istiklâlinin bir zerresini bile feda etmiyeceğini yazmaktadır. Muharrir Almanyanın Parise veya Berline izzeti nefsi kıracak bir seyahat yapacağını iddia edenlerle alay ettikten sonra kimsenin silâhları tahdit etmek hususundaki Alman teklifini kabul etmediğinden şikâyet ediyor ve Fransa ile müttefiklerinin, hiçbir Alman ordusunun adet itibarile rekabet edemiyeceği derecede kuvvetli olduklarını ileri sürüyor.

Muharrir makalesini şöyle bitiriyor:

"Fransız - Alman münasebatının katî olarak bir hal suretine raptının ittifakları lüzumsuz kılmak ve yahut bunların sulh için tehlikeli olan taraflarını ortadan kaldırmak gibi bir netice vermesi icap eder.,,

Kısa Haricî Haberler

* YUAN denizlerindeki fırtına hâlâ deam [illegible], kesif bir sis de vapurların hareketine mani olmaktadır. Bu yüzden İngiltereye gitmekte olan 5000 tonluk bir şilep Holkis de kayalar üstüne düşmüştür.

Şilebin vaziyeti tehlikelidir. Santi ismindeki İspanya şilebi de tehlike işareti vermiştir. Pireden iki tahlisiye vapuru şilebi kurtarmağa gitmişeir.

* ATİNADA hükûmetçe yeniden açılmasma karar verilen içtimaî yardımlar mektebi dün açılmış ve derslere başlanmıştır.

sine telmih edildiğini zannettirerek, eğer yazılan iki sütunluk bir makale ise, dört sütunluk bir cevabın basılmasını istiyebilir. Eğer o yazı kendisini met - hetse bile... Benim daha fazla metho - lunmak hakkımdır diyebilir! Hakkı Tarık Us, buna karşı diyor ki: (Cevabın, kanun teyidile derci mecburiyetinin kabulü vatandaşın ancak şeref ve haysiyetini esirgemek maksadile olup böyle bir şaibe taşımıyan neşriyat üzerine bir gazete veya mecmuanın cevap adiyle kendisine gelecek her türlü yazıyı basma - ya mecbur tutulması, yalnız vazifesine müteallik fiillerden dolayı olan neşriyata cevap vermek hakkı alan bir memurdan daha büyük bir hakka malik sayılması demek olur ve sütunlarını faydalı yazılarla doldurmuş esas davası olan bir gazete veya mecmuayı evham ve ha - yalâtın doğurabileceği abes neşriyat ile zararlandırmak ve bunu da istemeksi - zin kanun himayesine koymak manasını alır.)

Bunun için gazete veya mecmuada çıkan yazıda, cevap veren kimsenin bir fiiline dokunur ve bir hakaret ve sövme davası açılmasını müstelzim olabilir bir yer yokken verilmiş cevapların, yine müddeiumumilere gösterilerek ve on - ların takdirile neşrinden imtina edile - bileceğinin de kanun maddesine konul - ması teklif olunmuştur.

4) Dördüncü değişiklik teklifi Mat - buat davalarının muhakemesinde ehli vukuf raporu alınmasının usul olması - dır. İki taraftan biri davaya sebep olan hâdiseyi bir de ehlivukufun tahlil ve tetkikinden geçirmek isterse mahkeme bu talebi kabul etmeli, kararını ondan sonra vermelidir.

Hakkı Tarık Us'un teklifi muhtelit encümenin müzakeresine verilmiştir.

Profesör Bozkurdun heyecanla beklenen bir konferansı

Ankara, 17 (Telefonla) — İzmir mebusu Profesör Mahmut Esat Bozkurt, çarşamba günü mülkiye mektebi salonunda Hatay davası hakkında bir konferans verecektir.

Ankara gençliği bu konferansı he. heyecanla beklemektedir.

Göring Lehistana gidecek

Varşova, 17 (A.A.) — B. Göring şubat ortalarından sonra Lehistanda beklenmektedir Ziyaret hususî mahiyettedir ve Bialovieza ormanlarında kurt avlarile geçecektir.

B. Göringin Lehistan devlet adamlarile görüşmesi muhtemeldir.

Almanya Papalığa yaklaşıyor

Roma, 17 (A.A.) — Papa bu sabah Alman peskoposluğu mümessillerini kabul etmiştir.

Vatikan mahfelleri bu kollektif kabule ehemmiyet atfetmekte ve bunda Almanyanın şimdiki dinî vaziyeti arasında bir yaklaşma bulmaktadır.

Mekteplerde havacılık dersleri verilecek

Ankara, 17 (Telefonla) — Maarif Vekâletinin verdiği bir karara göre, ilk, orta ve yüksek mekteplerin ders programına havacılık dersleri konacaktır. Türk Hava Kurumu bu husustaki programı hazırlamaktadır.

* ANKARADA yapılacak pilot mektebinin inşaatına ilkbaharda başlanacaktır.

Ingiliz hava zabitleri

Berlin, 17 (A.A.) — İngiliz hava kuvvetlerine mensup zabitlerden mürekkep bir heyet bugün Staakene gelmiştir. Orada birkaç gün kalacaktır.

Bu, İngiliz hava teşkilâtı azasının Alman havacılığına yaptığı ilk ziyarettir.

Fevkalâde Sovyet kongresi devam ediyor

Moskova, 17 (A.A.) — R. S, F, S, R Sovyetlerinin on yedinci fevkalâde kongresi, Kaleninin yeni kanunuesasî projesi hakkındaki raporunun müzakeresine devam etmektedir.

R, S, F, S, R Halk komiserleri meclisi başkanı B. Sulimof uzun bir nutuk söyliyerek, elde edilen ekonomik, kültürel ve siyasal terakkileri kayıt ve yeni kanunuesasî projesinin muhtelif maddelerini tahlil etmiştir.

4000 İtalyan

Askerinin karaya çıktığını görmüşler

Madritte normal hayat başladı!

Cebelüttarık, 17 (A.A.) — Reuter bildiriyor:

Sözüne inanılır bir İngiliz müşahi - din ifadesine göre, kuvvetli bir İtalyan gönüllü müfrezesi 12 kânunusani akşamı Cadix (Kadiz) de karaya çıkmıştır. İsimsiz ve bayraksız bir vapurdan 4.000 İtalyanın karaya çıktığını gören bu müşahit Sevilla'da, Jerez ve Cadix'de bu - lunmakta olan İtalyanların ve Faslıların İspanyol askerinden daha kalabalık olduğunu bildirmektedir.

BASK HÜKÜMETİNDE KARIŞIKLIK ÇIKTI

Bilbao, 17 (A.A.) — Bask hükûmetinin mutedil siyasetinden memnun ol - mıyan müfrit falanjistler bir nümayiş yaparak risaleler dağıtmışlardır. Hükûmet sür'atle vaziyete hâkim olmuştur.

HÜKÛMET VALENCİADAN ÇEKİLİYOR MU?

Valancia, 17 (A.A.) — Hükûmetin Valencia'dan çekileceği resmen tekzip edilmekte ve bilâkis B. Azana'nın buraya gelerek bir müddet kalacağı söylenmektedir. Porta Coeli sarayı Reisicu - mur için hazırlanmaktadır.

BURGOS PARASI PİYASAYA ÇIKTI

Londra, 17 (A.A.) — Dün akşam Burgos hükûmetinin sürşarjını taşıyan İspanyol bankasının bin peçetalık bir çok banknotları piyasaya çıkarılmıştır.

Sürşarjın sahte olmasından korkan bankalar bu banknotları muameleye koy maktan çekinmektedirler.

MADRİTTE NORMAL HAYAT

Madrit, 17 (A.A.) — Madrit üzerine yapılan taarruzlar vaziyeti — bir veya iki yakın bölgede hükûmet lehine vaki salâh hariç olmak üzere — hiç de - ğiştirmemiş gibidir. Madrit'in batı şi - malinden hükûmetçileri tecride matuf görünen çevirme hareketi durmuştur. Madrit sokakları şimdi daha normal bir çehre arzetmekte ve işler tekrar başlamaktadır. 37 sinema ve 5 tiyatro tek - rar açılmıştr.

DENİZ ALTINDA BİR KANAL AÇILIYOR

Vaşington, 17 (A.A.) — Ayan azasından iki zat Antil denizile Büyük Okyanos arasında açılacak olan Nicaragua kanalının inşasına başlanması için yakında parlâmentoya bir kanun lâyiha - sı vereceklerini söylemişlerdir.

Bunlardan B. Walsch, kanalın 277 kilometre uzunluğunda olacağını ve 722 milyon dolara malolacağını bildirmiş - tir.

Fransa

İki büyük harbi hatırlıyor

Metz, 17 (A.A.) — Halen doğuda bir teftiş seyahati yapmakta olan ordu genel kurmay başkanı General Gamlen, ezcümle demiştir ki:

"Kudretli ve kuvvetini müdrik bir Fransa istiyoruz. Fakat bu kuvveti suiistimal için değil, istiklâlini ve bütünlüğünü zâmin olarak. Zaman 1870 yılının zalim günlerini ve 1914 yılının sıkıntılı başlangıcını hatırlamaklığımızı emretmektedir. 1918 zaferlerini bulmak için bütün fedakârlıklara tahammül etmek icabetmişti. Benim gibi eskilerin gençliğe şunu her zamandan daha iyi hatırlatması lâzımdır: "Yaşamak istiyen ve yaşamaya hakkı olan vatan unutmak hakkına mâlik değildir.,,

Makineli ziraat sistemine başlanıyor

Ankara, 17 (Telefonla) — Memleketimizin ziraî kalkınmasında büyük bir ileri adım olarak makineli ziraat sistemine yakında başlanılacaktır. İlk tecrübeler Çukurova ve İzmirde yapılacaktır.

AKDENİZDE boy ölçüşenler

Ingiltere, Fransa ve Italyanın Akdenizde menfaatleri ve bulundurdukları kuvvetler nelerdir?

Fransızca L'Intrancigeant gazetesi, Akdenizde İngiliz — İtalyan muvakkat anlaşmasından bahsederek bu anlaşmanın neticelerini şöyle gözden geçiriyor:

Evvelâ, Akdeniz evvelce ikiye ayrılmış iken şimdi birleşmiş oluyor. Hakikaten Cebelüttarıktan Süveyşe giden yol, Garbî ve Şarkî Akdenizi biribirine bağlamaktadır.

Bundan başka, bugün İtalyanın siklet merkezi — Habeşistanın fethinden sonra — Akdenizde bulunuyor. İngilterenin başlıca menfaatleri de burada toplanmaktadır. : Hindistan yolu, Mezopotamyadaki petroller, Karadeniz yolu, Mısır, Süveyş kanali.

İngilterenin bu yolları ve Cebelüttarıktaki, Mısır ve Filistindeki, Maltadaki üslerini muhafaza etmesi lâzımdır.

Diğer taraftan İtalya da Sicilya [illegible] Taranetada üsler kuruyordu. Bu [illegible] terek menfaatlerin çatışması, [illegible] için, büyük bir tehlike doğurabilir[illegible] İşte, anlaşma bu menfaatleri gar[illegible]ti etmektedir.

AKDENZDEKİ KUVVETLER

Akdenizde İtalya ile Fransanın [illegible]niz kuvveti hemen hemen biribiri[illegible] müsavidir: 400.000 ton.

(Fransa Akdenizde bugün bun[illegible] 200.000 ton fazla gemi bulunduru[illegible] Fakat bu, onun coğrafî hususiyeti [illegible] lâzımdır.)

İngiltere ise donanmasının yarı[illegible]nı (500.000 tonunu) burada tutmak[illegible]dır.

Akdenizde Fransanın vaziyeti İn[illegible]giltereye karşı bir kredi teşkil etme[illegible]tedir. İngiliz — İtalyan anlaşma[illegible]da hiç bir cihetten Fransız menfaat[illegible]lerine mugayir değildir.

Türk âbidesi hakarete uğradı

(Üsyanı, 1 incide)

larda bu mücadele Kürtdağı mıntakasında tekâsüf etmiştir.

Kânunusaninin on beşinci günü muhtelif jandarma müfrezeleri Kürtdağında Umranlı, Zeytünek ve Dersivan köylerine, Nakşi müritlerinden Ali Galibin oğlu Mehmet ve arkadaşlarından mürekkep bir gurup da Fransız memurlarının teşvikile yeni Kürtdağının Sarincik köyüne gelerek köylülerden giydikleri şapkaların baş larından çıkarılmasını istemişlerdir.

Umranlı köyüne gelen müfreze de köylünün başındaki şapkaları zorla alarak yırtmış, diğer köylüler buna mümanaat etmişler, şapkaları vermemişlerdir.

Sarincik köyünde bu yüzden müritlerle köylüler arasında kavgalar olmuş, müritlerden, biri hafif, diğeri ağır olmak üzere, iki kişi yaralanmıştır. Bu köy halkı dahi şapkalarını başlarından çıkarmamışlardır.

Aynı günde üç jandarma ve bir tahsildar Derşivan köyüne gelerek vergi bakiyelerinin derhal verilmesini tebliğ etmişlerdir. Şapka giymedikleri takdirde borçlarının tecil edileceği bildirilmişse de köylüler gene şapkalarını çıkarmamışlardır.

Zeütunek ve Sarincik köyleri, Hacı Hallan ve oğullarına aittir. Derşivan köyüne gelen müfreze, köylülere şapkalarını çıkarmadıkları takdirde vesikalı silâhlarının da toplanacağını bildirmiştir.

Ingilizlerde Iskenderunda menfaat görüyorlar

Dünkü posta ile gelen Daily Telegraph gazetesinde Martin Mac Laughlin imzasile, Sancak meselesine dair bir makale intişar etmiştir. Bu makalede Fransanın on yedinci asırdan beri Şarka alâka göstermesinden bahsedildikten sonra ezcümle denilmektedir ki:

"Harbi umuminin sonlarına doğru Osmanlı İmparatorluğu parçalanırken, Suriyeyi serbest bir hale getiren İngiliz ve Arap orduları iken, bu memleketin mandasını Fransaya vermek tabiî görüldü.

Suriyeliler Sancakta bir reyiâm yapılmasına itiraz ettiler. Filhakika İskenderun Sancağında Türk olmıyan birçok kimseler de Türkçe konuşmaktadırlar. Bunlardan birçoğunun da Suriye tabiiyeti yerine Türk kütlesinin idaresinde olmağı tercih etmeleri muhtemeldi.

Kamal Atatürkün Garplılaştırma usulleri hiç şüphesiz Sancakta da tesirler hasıl etmiştir.

Eğer Fransa — Suriye muahedesi, Sancakta Fransa idaresinin yerine Suriye idaresi geçeceğine işaret etmemiş olsaydı belki Türkiye ile Fransa arasında bugünkü gibi bir ihtilâf çıkmazdı.,,

İngiliz muharriri bundan sonra İskenderun limanının Kıbrısa en yakın iyi bir liman olması dolayısile, Fransız — İngiliz sevkulceyşi için dahi lüzumlu olabileceğinden bahsederek makalesini şu tarzda bitirmektedir:

"Fransa bugün tarihinin ciddî bir safhasında bulunuyor. Harpten sonra uyanmış olan Türkiyenin emellerini, Kilikyayı tahliye suretile tatmin ettiği zamanlardakinden daha ciddî bir safhadadır. Sancakta herhangi bir imtiyaz vermek Almanların Afrika üzerindeki emellerini uyandırabilir. Fransızlar, Sancaktaki Türk ahalinin haklarını korumağa tamamen hazırdır. Hattâ Kamâlist hükûmete İskenderun limanında liman imtiyazları da verebilir. Bundan daha ileri gideceğe benzemiyorlar.,,

Yugoslav Başvekili Hırvat anlaşması üzerinde görüştü

Belgrat, 17 (Hususî) — Saint Moritzden avdet eden Başvekil Milan Stoyadinoviç, Lubliyana ile Zağrep arasındaki Logarsko şatosunda durarak muhalif Hırvat fırkasının lideri Viladimir Maçek ile, Hırvat meselesinin halli için yapılacak muvakkat anlaşma hakkında görüşmüştür.

B. Stoyadinoviç ile B. Maçek arasında yapılan mülakat belki de Hırvat meselesinin halli için katî bir adıma başlangıç olacaktır.

Bu mülâkat, Belgrat siyasî mahfilinde "tarihî hadise,, olarak tavsif edilmektedir. Bu mahfeller, B. Maçek'in malum olan itilâfgirizliğine rağmen, B. Stoyadinoviçin maharetine ve ikna kuvvetine büyük ümitler bağlamaktadırlar.

Halk Bankası kuruluyor

Ankara, 17 (Telefonla) — İktisat Vekâleti, millî kredi müesseseleri ile bir anlaşma yaparak Halk Bankasına sermaye temin edecek ve banka bir kaç ay sonra faaliyete geçecektir.

Müşahitler

Ermenilerin "minnettarlığını dinliyorlarmış!

Antakya, 17 (A.A.) Havas ajansı bildiriyor:

Evvelki gün Süedeye bölgesini ziyaret eden Milletler Cemiyeti müşahitleri Halep istikametinde ilerliyerek topla[illegible]dıkları malûmatı tamamlamışlardır. Müşahitler 1927 de Milletler Cemiyeti vasıtasile Sancağa yerleştirilen Kilikya muhaciri ermenilerle meskûn iki köye uğramışlardır.

Havas ajansı, bu iki köy ahalisinin müşahitlere minnettarlıklarını bildirdik[illegible]lerini şimdiki siyasî vaziyetten memnuniyet gösterdiklerini, sağlık vaziyetinde hasıl olan tedricî salâhı ve bilhassa mandater devletin açtığı mücadele sayesinde malaryanın tedricen zail olduğunu kaydetiklerini ilâve ediyor.

Sanat ve Gençlik

Sanatkâr geçinenler ayağa kalkınız

"Eğer onun gününde, ona lâyik olmak için içimizde çırpınmak hevesi ve azmi yoksa yazıklar olsun bize!„

Yazan:

Behçet Kemal Çağlar

Her on beş günde bir, hemen hemen ayni fikirleri şurasından buradan ele alıp kaleme dolıyarak ayni şekilde geveliyorum zehabına kapılmayınız, sevgili okuyucularım.

Zaten ben bu satırlarımı, gazeteleri şöyle rasgele, sigara ile kahve, uyku ile uyanıklık arasında süzüverenler için yazmıyorum. Yazı hayatının yıllarca mefküreden nasipsiz avarelere has olarak kalması, bize her yazımızın başında, her duasının başında besmele çeken mümin gibi, fakat itiyat eseri olarak değil, gönülden koparak, san'at ve gençlik telâkkilerimizi, Atatürk genci olmanın gurur ve hususiyetlerini bir daha tekrarlamaya sevkediyor.

O Işıkta..

Ruhlarımız, dünyanın en büyük insanının yarattığı atmosferde boy atıyor, gelişiyor. Bu ışığı başka kim, nerde ve ne zaman bulabilir ki?..

O, halkın, gençliğin ve elinin bağrından kopan her davanın, her isabetli ve şumüllü içtimaî meselenin devamlı, rehberi, ıslah ve ikmal edici sayısıdır.

İşte dil, işte tarih davaları! Nasıl birer avuç münevverin kültür endişesi halinde iken, bugün onun sayesinde, onun alâkasile, memleketi saran ve dünyaya akseden birer büyük millî dava haline geldi.

San'atkâr Geçinenler Kalkınalım!

Güzel san'atlara yeni yolu ilk gösteren, büyük ve asîl veçheyi ilk çizen gene o olmadı mı?

Kalkınalım, san'atkâr geçinenler! Memlekette bir san'at davası yaratalım! Saflarımızda hizmete hazır, değeri henüz işlenmemişse bile azmi ve şuuru tam elemanlar çok, pek çok. San'atta da bir Atatürk hamlesi yaratabiliriz!

Anadolu, değer dolu! Her bakımdan olduğu gibi san'at ve bilhassa edebiyat bakımından da... Bu değerlerden bazılarını memleket mikyasında tanıyacağını geçen yazılarımdan birinde müjdelediğim Ankara Halkevi antolojisinden başka Halkevleri Dergilerinden de bunları takip etmek imkânı vardır. Gittikçe gelişen ve manalanan bu mecmualar, Anadolu denizine bir uçtan dalan ve henüz işin usulüne hakkile vakıf olmadıkları halde avuçlarında tek tük yerli incilerle bize dönen fedakâr dalgıçlara benziyorlar.

Büyük Milletin İçli Çocukları:

İşte size onlardan bazı mısralar:

Bu Trabzondan bir ses:
Uzakta göz kırpıyor
Bir iki yıldız..
Ey kalbime giden yolu bilen kız!
Dinle, uzaklarda bir köy şarkısı:
"Ceylân avcısı!
Ceylân avcısı!
"Ne güzel şey gönül avcısı!,...

Bu da Polathaneden:

İl sitemi çekmez, ağrımaz başım;
Kendi hür ülkemin şehriyârîyim.
Tahtım bir karataş, tacım bir çalı;
İğilir önünde her ağaç dalı..
Sevdiğim, kırların vahşî gazali;
Ben, onun daimî bir şikâriyim..

İşte Eskişehirden bir içli ses:

Bir ipek tülbent kadar hafif ve ince
Büyüsü karanlığın saracak damı.
Ve uyku rengi kuşlar bana gelince
Sevecek çişil çişil yağmur odamı..
Pervane gözlü hayal, bir mum ve ışık.
Çarparak mahmuzunu camlara şık, şık, şık
Gönül atlıları yola düşecek...

Ve bu ses, Merzifondandı galiba:

Varın atlılar varın:
Seziyoruz bir yarın:
Ardında ufukların
Bizi çağıran seste..

Ve bu son sesi, bir ağızdan bütün Anadoludan geliyor farzedin:

Yanan bir alev gibi hem pervasız hem hürüz
Her fırtına estikçe biraz daha büyürüz.

Bu dergilerin bu güzel mısralar yanında hiç bir san'at ve ideal kıymeti olmıyan ve olamıyacak olan yazıları neşrederek birçok genç zekâları vakitsiz ve isabetsiz teşviklerle çıkmaz bir yola sürüklediklerini

Behçet Kemal Çağlar

berbat ettikleri de vaki olmuyor değil. Bu da zaman ve direktif işi, elbet bertaraf olacak. Ve zaten mecmuaları bülbüllerin ötüşleri gibi güzel de olsa şursuz kalan terennümlerle baştan başa doldurmak değil, onlara Halkevlerinin heyecan ve aşkını, hizmet ve hedefini de koymak, tetkiklerini ve görüşlerini de geçirmek lâzım. Ve diğer taraftan ne kadar ağır başlı ve olgun olursa olsun, üzerinden altıok kalkınca, Abdülhamit zamanında sansüre verilse tabına müsaade alınabilecek kadar soğukkanlı ve inkılâp nabız atmasından mahrum mecmuada tam değerini bulmuş, hizmetini ifaya koyulmuş sayılamaz. Ağır başlı ilim, soğukkanlı olmayabilir.

Müteaddit misallerin kabarttığı bu yazımızı burada kesmek mecburiyetini duyuyoruz. Yoksa, san'at saflarımızın olduğu kadar düşünce ve görüş saflarımızın da bir iyi, olgun ve orijinal değer kazanmakta olduğunu size müjdeliyecek, bir kitabının bir zeyline de olsa bir yazısına "Millî gurur„ u başlık seçmek suretile, bir zamanlar bir çarpık fikri sabit sahibinin bugünlük yarım kalmış hidayetinden bahsedebilecektim: Nâzım Hikmet'in "Bedrettin„ destanını ve zeylini bizim görüşümüzle tahlil etmeyi gelecek yazıya bırakıyorum.

Son haftaların en güzel, en manalı gençlik hareketleri olan kurtuluş kutlamalarını, Türk gençliği adına göğsüm kabararak buracıkta anmadan yazımı kesemiyorum.

Kahraman şehirlerinin eşsiz kurtuluşlarını yeni, büyük millî davaların arifesinde ellerinde birer yalın kılıç gibi tutup parlatmasını bilen cenup çocuklarına sevgi ve selâm! İşte onların haykırışlarından:

"Bak işte yalın kalem hududa düşmüşüm bak
Her neferi Atatürk çocuğu olan Sancak!
Kalem mi silâh mı bu süngür mü bilmiyorum;
Nerdeyse bağrı yanık, baş açık haykırarak,
Kafam bir bomba gibi Hataya ulaşacak,...

ŞEHİRDE

Takip Ediyoruz

Dilencilik ve kanun

Memleketin içtimaî Yardım teşkilâtı nerede?

Eskiler "Kanunu ceza âcize mi has demektir?„ diye çırpınmış durmuşlar; şimdi de galiba "Kanunu ceza zengine mi has demektir?„ diyecek bir zamandayız!

Bizim Ceza Kanunumuzun 544 üncü madesi şöyle yazılıdır:

"Her kim iş işlemeye salih olduğu halde dilencilik ederken tutulursa bir haftadan bir aya kadar idarei hususiye ve belediye işlerinde boğaz tokluğuna çalıştırılır. Tekerrürü halinde çalışma müddeti on beş günden iki aya kadardır.„

Bu 15 yaşında ve daha büyük dilencilerin cezası! Görülüyor ki kanun "idarei hususiye ve belediye işlerinde boğaz tokluğuna çalıştırılma„ yı bile bir ceza saymıştır.

15 yaşından aşağı dilencilerin cezasını da bundan sonraki madde çocuğun velisine çektiriyor:

"Her kim on beş yaşından aşağı çocukları toplayıp dilencilik ettirir veya velâyet ve vesayeti altında bulunan yahut kendisinin muhafaza ve nezaretine tevdi olunan on beş yaşından aşağı bir küçüğün dilenmesine veya bir kimsenin o küçüğü dilencilikte kullanmasına müsaade ederse üç aya kadar hafif hapse ve doksan liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkûm olur.„

Ne bu maddeleri, ne şu sokaklarda adım başına yol kesen dilencileri, başta Cumuriyet müddeiumumileri olduğu halde, zabıta teşkilâtının görmemesine ihtimal verebilir misiniz?

Bunlar, tam manasile, kanunun gözü önünde işlenen birer meşhut suçtur.

Acaba bu suçlardan kaçı şu "Boğazı tokluğuna çalıştırılmalı„ cezasını çekmeleri için tutulup belediye emrine sevkedilmiştir?

Sevkedilmiş de hususî idarelerin, belediyelerin boğazı tokluğuna olsun adam çalıştıracak işi mi bulunmamıştır? Yoksa, bu dilenenler veya dilencilik etmeye müsaadeyi kundaktaki çocuklara varıncaya kadar ilerletenler hep iş işlemeye salih kimseler değiller midir?

O halde bu memleketin içtimaî yardım teşkilâtı nerede?

Ekalliyet okullarında

Sabahları ilk derste and içme töreni yapılacak

Okul öğretmenlerinin maaşları dört hafta üzerinden değil otuz gün üzerinden verilmiye başlandı

Ekalliyet okullarında da resmî ilk okullarda olduğu gibi bayrak töreni yapılacağını yazmıştık. Bu mese etrafında kültür direktörlüğü bir tamim vücude getirerek bayrak töreninde neler yapılacağını hangi millî marşların söyleti - leceğini bütün okul direktörlerine bildirmiştir.

Bayrak törenine bugünden itibaren başlanacaktır.

Talebeler her cumartesi son dersten sonra ve her pazartesi günleri de ilk derse girmeden önce okulun bahçesin, hava müsait olmadığı takdirde kışlık teneffüshanede düzgün bir halde sıralanarak bayrak töreni yapacaklardır. Bayrağa karşı hürmetin ne demek olduğu kültür öğretmenleri tarafından talebeye lâzım geldiği şekilde izah edilecektir.

Bundan başka resmî ilk okullarda sabahleyin ilk derse girildiği vakit çocuklar toplu bir halde ant içme töreni de yapmaktadırlar. Bu ant içme töreninde talebe düz olarak şu parçayı söylemektedir:

"— Türküm doğruyum; çalışkanım, yasam küçüklerimi korumak, büyüklerimi saymak, yurdumu, budunumu, özümden çok sevmektir. Ülküm yükselmek, ileri gitmektir. Varlığım Türk varlığına armağan olsun.„

Diğer taraftan bu ant içme töreni de bayancı ve azlık okullarında tatbik edilecektir.

22000 Lira

Esnaf cemiyetlerine ait olan bu para nasıl harcedilecek

Esnaf cemiyetlerinin 22,000 lira tutan yardım tahkikatının müşterek bir şekilde sarfedilmesi esnaf cemiyetleri reislerinin toplantılarında esas itibarile kabul edilmişti. Fakat bundan sonra toplanan müşterek büro merkez heyeti bu şekli kabul etmemiş; bunun üzerine Ticaretodasında yapılan son içtimaa da cemiyet reisleri gitmemeğe karar vermişlerdi. Cemiyet reisleri içtimaa girmiyeceklerini bildirmekle müşterek büro merkez heyeti reisini memur etmişler; fakat merkez heyeti risi içtimaa ancak proje kabul edilirken yetişebilmiş ve karara iştirakten başka bir şey yapamamıştır.

Bu vaziyetten sonra müşterek büro merkez heyeti istifaya karar vermiş, lâkin yapılan bazı tavassutlar neticesinde bu karar da yerine getirilmemiştir.

Söylendiğine göre projede bazı tadilât yapılması düşünülmektedir.

Kalp paralar

Son günlerde muhtelif vilâyetlerde 25, 50 ve 100 kuruşluk gümüş paraların, taklitleri ele geçirilmiştir. Bu paraların en ziyade tesadüf edilen yer, İzmir, Kayseri, Ankara ve Bileciktir.

Paralar pek kaba kalay, kurşun ve gümüş halitasından yapılmıştır.

Bunların taklit oldukları ilk bakışta anlaşılmaktadır. (T. C.) harfleri ya hiç basılmamış, yahut da tırtılları karıştırılmıştır.

Bu işle ehemmiyetle meşgul olmağa başlayan şehrimiz zabıtasının birkaç gün içinde kalp para şebekesini meydana çıkaracağı ymit edilmektedir.

Almanyaya sipariş edilen vapurlar

Deniz yolları direktörü Sadettin yanında mütehassıs bir heyet olduğu halde bir iki güne kadar Avrupaya hareket edecektir. Heyet Almanyaya sipariş edilen vapurlar etrafında Krup fabrikasile temaslar yapacak ve gemilerin kızağa konma merasiminde hazır bulunacaktır. Heyetin seyahati Ankara vapurile olacak ve İzmirden de ihracat malları yüklenerek Hamburga gidilecektir.

Ekalliyet öğretmenlerinin maaşları

Evvelce yazdığımız gibi yabancı ve azlık okullarında ders veren kültür öğretmenlerine okul idareleri şimdiye kadar ayı dört hafta hesap ederek buna göre para vermekte idiler. Kültür direktörlüğü bir tamim yaparak öğretmen maaşlarının 30 gün üzerine hesap edilerek verilmesini bildirmiştir. Ekalliyet okulları bu kararın tatbikine bu aydan itibaren başlamışlardır.

Üniversiteliler Bursaya gitti

Sümestr tatilini geçirmek üzere dün Üniversitenin muhtelif fakültelerinden 30 talebe Uludağda kayak sporları yapmak üzere Bursaya gitmişlerdir.

Talebeler burada bir hafta kadar kalacaklardır.

Dr. Rüştü hasta

Cerrahpaşa hastahanesinin değerli başhekimi Doktor Rüştü, zatürreden rahatsızlanarak vazifesine gidememektedir. Kendisine geçmiş olsun der ve kısa bir zamanda iyileşmesini temenni ederiz.

HALKIN DİLEKLERİ

Gene radyonun öğle neşriyatına dair

Bir okuyucumuz yazıyor:

Sayın gazetenize bundan önce de İstanbul radyosunun öğle neşriyatına ait bir mütaleada bulunmuştum. o zaman eski plâkların çalındığından şikâyet ediyorduk. Şu dakikada evimdeyim. Öğle yemeği zamanıdır. Her nasılsa tedarik edebildiğimiz radyomuzdan İstanbul radyo istasyonunun öğle neşriyatını da dinliyerek yemeğimizi yemek istiyoruz.

Plâktan bir şarkı çalmıyor; bitti. Onun yerine bir başkası konuldu. Ve bu plâk silsilesi soluk almadan birbiri ardınca devam ediyor. Ama kimin plâğı çalınıyor. Şarkıyı söyliyen kimdir? Bestekârı hangi zattır? Bir meçhuliyet içinde gidiyoruz.

Menbaı ne olursa olsun , bir güzel sestir geliyor. İşte dinleyin ve zevk alın!„ diyeceksiniz.

Fakat aldığımız şeyin, almağa mecbur dahi olsak, adını olsun bilmekliğimize imkân verilmemesi, radyo abonelerine ne derece saygılı bir harekettir?

İstanbul radyosu idarecileri bize yalnız şu haklı(?) cevabı verebilir.

— Canım siz, o plâkların ne olduğunu herhalde bilirsiniz. Çünkü her zaman her yerde çalman ve daima bizim çaldığımız plâkları tekrar edip duruyoruz. Adını, sanını, hatta şarkıların kelimelerini bile bellemişsinizdir.

İstanbul radyosunun bu noktaları bilhassa dikkate almasını sayın gazeteniz vasıtasile dilerim.

Sıhhî servisimizde yeni bir şube açtık

Çocuk hastalıkları

Gazetemiz tıbbî servisine bir kısım daha ilâve etmiştir. Çoçuk hastalıkları mütehassısı Doktor İbrahim Erdeniz karilerimizin hasta çocuklarını CUMARTESİ, SALI, PERŞEMBE günleri saat 9 dan 12 ye kadar Aksarayda Millet caddesinde Muratpaşa camii karşısındaki muayenehanesinde ücretsiz olarak muayene ve tedavi edecektir.

Yalnız, karilerimizin gazetemizde çıkmakta olan hekim kuponlarından 7 tanesini biriktirip hekime göstrüp vermeleri lâzımdır. Kuponlar her gün 4 üncü sayıfamızda çıkıyor.

Her gün bir hikâye

HAYIRSIZ EVLÂT

Yazan: Bekir Sıtkı

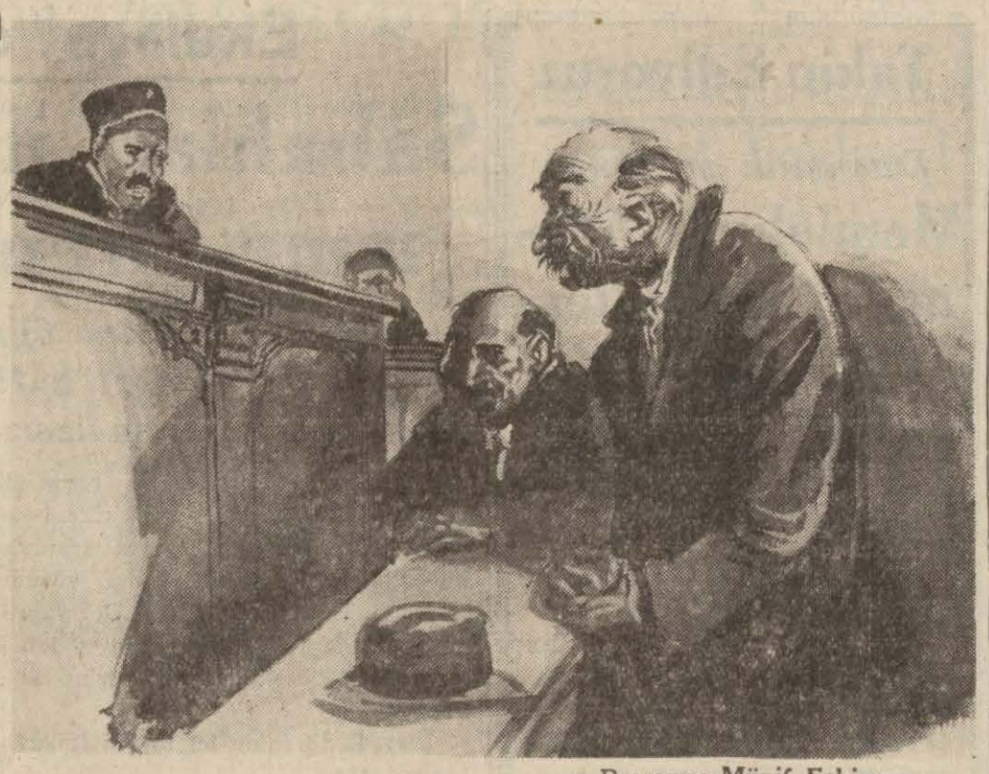

Ressamı: Münif Fehim

İhtiyar aç harekete geçmişti; saç sakal biribirine karışmış, gözleri dönmüş, nüzullü sol ayağını sürüye sürüye mahkeme koridorlarında dolaşıyor, sümüğünü elinin tersile silip sapsarı parmakları arasında tuttuğu sigarasından derin nefesler çekerek, oturacak bir yer arıyordu. Bugün artık son gündü. Muhakeme, hükmün tefhimine kalmıştı. İhtiyar açın avuçları kaşınıyordu!

İhtiyar aç, (yani maliye kâtipliğinden mütekait Ömer efendi), ilk karısı ölünce, almış yaşındaki adam, düşkün haline, yoksulluğuna bakmadan, ille tekrar evlenmek ve ille genç ve güzel bir kız almak istemişti. Bu arzusuna oğlu İlyas şiddetle muhalefet etti. Fakat Ömer efendi oğlunu evinden kovdu ve istediğini yaptı: Sabih efendinin dile gelmiş kızını evine gelin getirdi.

Baba oğul ilkin biribirine düşman oldular. Sonra biribirini unuttular. Ömer efendinin hali günden güne kötüleşti, bir gece sol tarafına nüzul isabet etti, yarı ölü haline geldi. Üstelik üç aylıklar, daha birinci ay bitmeden suyunu çekiyor, maaş kıracak sarraf bulunamıyor, bakkal veresiye vermiyordu. Ömer efendi yarı aç, yarı tok bile değildi, doğrusu tam açtı, kahve parasını bulup kahveye çıkabilse, o bu açlığa da çoktan razi idi.

Ömer efendinin genç ve güzel karısına gelince, tabii o kendi âleminde yaşıyor, kocasile dargın duruyordu.

İlyas, baba evinden kovulduktan sonra, bir müddet serserilik etti. Rakı içti, kumar oynadı, hırsızlık yaptı. Kodese girip çıktı, son günlerde Tophanede bir kahvede yatıp kalkıyor ve Taksimde bir garajda işçi olarak çalışıyordu.

Ömer efendi, pek çaresiz, pek bitkin bir hale düşünce, artık oğlunu hatırlamağa başlamıştı. Kahvede eşe dosta:

— Ya babam öldü mü, kaldı mı, diye hiç aradığı sorduğu yok kerata.nın, diye dert yanıyordu. Sözde evlât olacak, hayırsız evlât!. Bu kadar kahrini zahmetini çek, daha doğrusu sebebi hayatı ol, besle, büyüt, adam et, artık eli ekmek tutmağa başladı ya.. İhtiyar babaya ne lüzum var, ölsün, gebersin, gitsin!. İnşaallah o da çeker, o da gençliğine doymaz.

İlyas hakikaten gençliğine doymadı. Bir gün, geç vakit Boğazkesen.den Tophaneye doğru inerken yukardan hızla gelen bir otomobil zavallı genci ansızın lâstik dişleri arasına aldı, ezdi, öğüttü, bitirdi.

Uzun uzun tahkikat, zabıtlar, keşifler. Kabahat ölende mi, ölüme sebep olanda mı?. Gazetelerde kaza hakkında tafsilât.

Ömer efendi oğlunun kazaya uğrayıp öldüğünü birkaç gün sonra kahvede haber aldı, rengi sapsarı kesildi, biraz dili tutulur gibi oldu. Sonra eşin dostun teselli makamında ikram ettikleri sigara ve kahve ile kederi hafifleyiverdi. Hattâ daha garibi, etrafındakilerden gördüğü bu saygı ve sevgi hoşuna bile gitti. oğlunun ölümünden, bu sebeple, memnun bile oldu. Zaten ne olacaktı, diye düşündü, hayırsız evlât değil mi? Nitekim eve gidince, genç ve güzel karısı da ona aynı şeyi tekrar etti.

Fakat ne dersiniz, hayırsız evlâttan, öldükten sonra, bir hayır gelmek ihtimali belirmesin mi? Hey yarabbi, Ömer kulunun aklı fikri sana emanet!.

Diyorlar ki, otomobil, filânca şirket direktörünün hususî otomobili imiş. Eğer dava edilirse, mesulbil.mal sıfatile direktörden şu kadar bin veya şu kadar yüz lira tazminat alına bilirmiş!. Hattâ bu işin takibini mahalleden avukat Haydar bey üstüne alacakmış!.

Ömer efendi, bu rivayet üzerine, kahvenin ortasında, sanki oğlunun ölüm haberini ilk defa almış gibi başladı sümüğünü çeke çeke, sızlana sızlana, melul melul ağlamağa! Herkes etraftan "Zavallı baba, zavallı baba!.„ diye söyleniyordu. Bir manzara ki, en katı yürekliler bile dayanamazdı buna!.

Neyse sözü uzatmıyalım, Ömer efendi hemen o saat avukat Haydar beye başvurdu. Bir istida yazıp mahkemeye verdiler, davada "müdahil„ sıfatını aldılar.

Gerçi Ömer efendi, Haydarbeyi avukat tuttu ama, ne olur ne olmaz, diyerek avukadın bir gün bile peşini bırakmadı. Davanın her celsesinde, nüzullü ayağını sürüyerek hazır bulundu ve mahkeme heyetinin merhametini, sevgili evlâdının hatırasile zaptedemediği acı göz yaşlarını kocaman mendiline içirerek, avlamağa çalıştı!.

İşte artık son gün gelmiş, hükmün tefhimi saati yaklaşmıştı. İhtiyar aç Ömer efendinin kulaklarında kâğıt paraların hışırtısı, en tatlı musiki gibi devam ediyordu. İçinde büyük bir merak vardı. Bakalım kaç lira hükmedeceklerdi! Kendisi beş bin istemişti. Çok birşey değil. Çok birşey değil ya.. 25 yaşında dağ parçası gibi delikanlı bir evlât kaybetmişti, hakikaten çok birşey değil!

Mahkeme sırası onlara gelince Ömer efendi, gene pek mazlum bir tavırla hâkimlerin huzuruna çıktı. Epice de heyecanlıydı. Alacağı paraya çoktan alışmış olmasına rağmen, heyecanına bir türlü hâkim olamıyordu. Tazminat miktarı beş bin veya beş yüz olsun, herhalde mahallede vaziyetini birden yükseltecekti. İlk iş olarak bu davada müdahil sıfatını aldığı gündenberi veresiyeye razı olan bakkalın hesabını kesecekti. Kendisine bir elbise alacak, bir ağızlık, bir tesbih.. Bir de artık lokumuna tavla oynıyabilecekti. Paranın geriye kalan kısmını bir çıkına koyacak, çıkının üstüne düğüm düğüm üstüne yaparak saklıyacaktı. Artık bu dünyada sıkıntı çekmiyecekti. Kolay değil, bu parayı ciğerpâresi, sevgili evlâdı mukabilinde elde ediyordu Bu paraya ona göre ve o nisbette ehemmiyet vermek lâzımdı.

Hüküm uzun uzun, kaza tarif ve tasvir edilerek, kanun maddeleri söylenerek okunuyordu. Nihayet sıra tazminata gelmişti: 500 lira!.

Ömer efendi, kazanın tasvirine ait satırlar okunurken, sanki o müthiş manzarayı görmemek için gözlerini kapamıştı. (500) lirayı işitince gözleri dört açıldı!.

O gün mahallede herkes ona, (fı.karalık kötü şey!), imrenerek, kâh hasetle, kâh gıpta ile baktılar!

İhtiyar aç, şirket veznesinden paraları alırken, görülecek haldeydi. Paraları en az on defa saydı, biraz kirli ve yırtık olanlarını değiştirtti. Sonra beş yüz lirayı yeleğinin iç cebine sıkı sıkı yerleştirdi. Muvakkat bir canlılıkla, nüzullü sol ayağını yarı sürüyerek evinin yolunu tuttu. Bu defa genç ve güzel karısı da yanında idi.

Kahveye hiç uğramadı, doğru eve gittiler. Genç ve güzel karısı ona köpüklü bir yorgunluk kahvesi pisirdi. Karısile ne zamadır araları düzelmişti!

Ömer efendi, yeleğini çıkarmadan gece para ile birlikte yattı. Parayı uykusunda ve rüyasında sık sık yoklayor, evde çıt olsa derhal kulak kabartıyordu. Fakat buna rağmen sabahleyin uyandığı zaman, kapının yarı aralık olduğunu ve paranın yelek cebindeki verinde yeller estiğini, dehşetle gördü. Kadın da yanında yoktu!

Ömer efendi, gene eski yoksul halile kahvede oturuyor, hayırsız evlâdın dirisinden hayır gelmedikten sonra ölüsünden mi hayır gelecekti zaten!. Diyerek bütün kabahati ölen oğluna yükletiyor, o günden sonra yüzünü görmediği genç ve güzel karısının üstüne gene de toz kondurmuyordu!.

Parasız muayene kuponu

Hususi doktorumuz Pazartesi günleri saat on beş buçuktan yirmiye kadar gazetemiz idarehanesinde Cumartesi günleri de saat 14 ten 19 a kadar Lâleli Tayyare apartımanları ikinci daire üç numarada daima okuyucularımızı yedi kupon mukabilinde kabul eder.

Çocuk hastalıkları doktorumuz da bu kuponun yedi tanesini biriktirip kendisine götürürseniz cumartesi, salı, perşembe günleri 9 — 12 arası Aksarayda, Millet Caddesinde Murat paşa camii karşısındaki muayenehanesinde çocuklarınıza bakacaktır.

Ispanyada bir Babil şehri
SALAMANKA

Bütün otel, bar ve gazinolarının 72 çeşit insanla dolup boşaldığı yer

İspanyadan yazılıyor:

Cephenin muttarik hareketlerinden artık yorulmuş olan gözler İspanyanın içinde bilhassa Salamankaya çevrilirse çok enteresan şeyler görür; aynı zamanda biraz da dinlenmiş olur. Bu tarihî şehir tıpkı eski tarihteki Babile benzemektedir.

Karargâh kurmuş general Frankodan tutunuz da ayakları çıplak Faslı İspanya askerlerine kadar harple az çok alâkası bulunan bütün İspanyollara ve ecnebilere burada mutlak surette tesadüf edersiniz.

Benim ilk evvel kime rastgeldiğimi söylersem siz de şaşıp kalırsınız: Alman amiralı Bem ile Alman bahriyesinin üç güzide zabitine rastladım.

Niremverg kruvazörünün kumandanı olan bu amiral kim bilir ne maksatlarla buralarda dolaşıyor. Alman gemilerinin çoktanberi İspanya faciasına bilfiil müdahale etmek kararı verdikleri söylenip duruyor. Çok mevsuk kaynaktan aldığım haberlere göre Kadiske her gün talim görmüş Faslı askerler nakledilmektedir .

Netekim dün de iki tabur getirilmiştir. Fransız gazetecileri amiral Bemin burada bulunmasını türlü türlü tefsir ediyorlar. Bunlar Almanyanın Versay muahedesinin 181 - 190 maddelerine göre harp gemileri yapmaktan ve donanmaya malik olmaktan menedilmiş olduğunu ve yine aynı muahedenin 141 - 145 inci maddelerinin sarahatına göre Almanyanın ebedî olarak Fas üzerinde hiçbir hak iddia etmiyeceğini taahhüt etmiş bulunduğunu söyleyip duruyorlar .

Alman amiralı burada Almanyanın Burgos hükûmetini tanıdıktan sonra gönderdiği maslahatgüzarı tarafından misafir edilmektedir. Fakat amiral daima Burgosun en büyük oteli olup tamamile Alman tayyarecilerine tahsis edilmiş bulunan Grande Hotel de bulunmaktadır. Bu otel Salamankanın umumî bir ordu merkezi sayılabilir. General Franko, general Kabenello Astray ile isyanın bütün büyük zabitleri; yabancı askerî murahhaslar; hep burada toplanıyorlar. Sabahları cepheye gidip harp faaliyetinde bulunduktan sonra akşamları dönen İspanyol, Alman ve İtalyan tayyarecileri bu otelde toplanıp gündüzkü hareketlerini birbirlerine anlatıyorlar. ve ertesi günün faaliyetlerini tayin ediyorlar.

Otelin salonları, holleri barları, tütün içilen mahalleri sanki bir çehre ve lisan Babili. Potinli, cizmeli, haki baş örtülü, kırmızı püsküllü, tabancalarla göğüsleri mozayik gibi nişanlı generaller ve zabitler kapının önünde tüfekli bir asker ile bir karabineri neferi nöbetçi. Azıcık ötede dua ve rica.ları ile sizi parçalayacak zannedeceğiniz dilenciler! Dünyanın hiçbir tarafında bu dilenciler kadar dikkatli görmezsiniz. Hatta sokaklarda şen ve sevinçle oynayan çocuklar bile uzaktan sizi görür görmez öyle acıklı bir tavır alırlar ki kalbinizi müteessir etmemeleri mümkün değildir.

Otelin kapısından içeriye girer girmez sizi bir sıcak dalgasile tabanca gibi üstlerinde taşıdıkları mitralyözlerle silâhlı bir millî asker kümesi karşılıyor. Bu mitralyözler fennin insanı öldürmek için en son icadıdır. Etraflarında surahi gibi sıralanmış saplarından aynı dakikada pek çok kurşun fırlattıkları anlaşılıyor.

Grande Hotel "İstihlâsı hareketinin„ kalbidir. Millici İspanyolların bütün kararları burada verilmekte ve bütün hummalı hareket ve faaliyetler buradan idare edilmektedir. Öyle bir hareket ki değme gitsin..

İçeriye girdiğim vakit tek kollu ve gözlü general Milas Astrayı karşısında selâm vaziyetinde duran iki zabit ile konuşuyor gördüm. Karşısındaki zabitlerin bu generalın kahramanlığına hürmet ettikleri bakışlarından seziliyordu. Öbür tarafta başındaki şalı düzeltmekle meşgul bir askerin yanına yaklaşıp general Frankoyu buldum. Frankonun istirahat zamanları pek az olduğunu işitmiş idim. Yine bu cevabı aldım. Girdiğim salonun bir köşesinde ihtiyar general Kabenellayı sarı bir Alman tayyareci zabitinin yanaklarını okşayarak lâtifeler yapıp gülerken gördüm. 76 yaşında bulunan bu ihtiyar general bembeyaz saçlarile pek dinç ve çevik görünmektedir. Milliciler en eski general bulunan Kabenellaya ilk önce İspanya devletinin reisi unvanını vermişlerdi.

Fakat sonradan Kabenelladan büyük askerî müfettiş unvanını alarak Franko hükûmet reisi ilân edilmiştir.

Bu değişiklikten ihtiyar general hiç müteessir olmamış bilâkis yaşından beklenmiyecek bir faaliyetle çalışmaktır. Salamankanın tarihteki mevkii hep dinî ve ruhanî hareketler ile doludur. Üniversitesi 14 üncü asırda Paristen sonra dünyanın ikinci üniversitesidir. Profesörlerinin kralın huzurunda başları kapalı olarak bulunmak hakları vardı. Bu kadim üniversiteyi ziyarete gittiğimde hiçbir talebe bulamadım. Kız ve erkek bütün talebe üniversiteye iki yüz metre mesafede büyük Plata Mayor meydanında toplanmışlardı.

Bu büyük meydanda 72×78 ebadında 90 tak vardır. Burada her gün saatlerce Salamankalılar gezerler dolaşırlar adeta gençlerin kort mahalli.

Buradaki faaliyetleri insanın anlaması mümkün değildir. Kadınlar erkekler; çoluk çocuk hep burada toplanmış gezip dolaşıp duruyorlar. Çocuklar bağrıp çağırıp oynuyorlar. Gazete satıcılarının yüksek sesleri; gezenlerin ayak patırdıları; otomobil klaksonların acı sadaları; seyrisefer memurunun düdüğü ve nihayet bunların hepsinin fevkinde askerlerin hareketleri. Sanki bir mahşer. Burada iki sinema var. Birisi pazartesi, salı ve çarşamba günleri öteki de haftanın diğer günlerinde oynuyor.

Saat dokuzdan sonra kızlar, kadınlar erkeklere veda edip gidiyorlar. Erkekler de barlara meyhanelere dağılıp birkaç kadeh yuvarlarken millicilerin harp hareketi raporlarını dinliyorlar. Sonra saat onda çekilip evlerine dönüyorlar. Saat onda şehrin bütün ışıkları sönmüştür. Şehir tayyare ziyaretinden hoşlanmıyor. Bu saatten sonra artık şehirde her şey uykuya dalıyor .

Esnafın Dertlerini Dinliyoruz

Kömür ihtikârına kimler sebep oluyor?

İstanbulda soğuklar başlar başlamaz odun ve kömür dertleri de başlar ve daima kömürcülerden şikâyet sesi yükselir. Bu yıl da bu ezeli dava birkaç defa tazelendi, fiyatlar arttığı takdirde belediyenin nark koyacağı yazıldı.

Şehrin muhtelif semtlerindeki kömürcülerle konuşarak fikirlerini sorduk. Perakende satıcıların hemen hepsi vaziyetlerinden şikâyet etmektedirler. Bir kömürcü kömür derdini şöyle hülâsa etti:

— Belediyenin nark koyması herkesten önce dükkânda kömür satanları memnun edecektir. Çünkü nark yalnız bize değil toptancılara da şâmil olacaktır ve bu vaziyette bizim kazancımız da halkın gözüne çok görünmüyecektir. Dükkâncılar daima toptan satanların esiridirler. Size küçük bir misal. Kömürün kilosu yüz on para iken toptancı:

— Bu kömürler yaştır, bekle iyisi gelecek.. diye savsaklar ve sonra bana üç kuruş otuz paradan kömür sattı.

Bu sene Bulgarya kömürü de tamamile satıldı. Geçen sene 14 milyon kilo takas verilmişti. Bu sene 20 milyon kilo verildiği halde satılmış. Son parti gelen motörler fiyatın yükselmesini beklediler ve fazla fiyata satmağa başladılar. Bu da gösteriyor ki, perakendeciler, daima toptancılara tabidirler. Eğer soğuklar artar da fiyatlar yükselirse bu kabahat de toptancılarındır.

İstanbulda en az iki ay kâfi gelecek stok kömür vardır. Bunlar, çok ucuza alınmıştır. Zaten toptancılar, kömürü altmış para, iki kuruştan fazlaya almazlar. Ekmek gibi kömürün de zarurî bir ihtiyaç olduğuna göre narh derhal konmalı.„

Bundan başka bizim öğrendiğimize göre ekseri kömürler karışık satılmaktadır. Bu da perakendecilerin eli ile yapılmaktadır. İyi kömür ve orta kömürle çok ucuza alınan kömürler karıştırılmakta ve o suretle satılmaktadır.

Anasını Gör Kızını Al

Roman — Yazan: *Sermet Muhtar Alus* — No. 79

Filcanı sehpaya koydu.. Altın tabakadan Ekmele bir cıgara verip kibriti çaktı; bir de Hafizeye uzattı; İki tane de kendi alıp birini ağzına, ötekini kulağının arkasına soktu:

— Dumanı bafur gibi biz savuracağız. Sezanım kerimem de, tütünle ülfeti bulunmadığına binean, karşıdan bizlere nekran olacak..

Asıl şimdi lâf lâzım; tatlı tarafından bahsin tam sırası... Kör, bülbülleşti.. Ne yalanlar, ne martavalalr:

— Cenent mekân Tahir paaşaa, radiyallahüanh... vezir zadem malûmu ihsanım radiyallahüanh tabiri yalnız peygamberane münhasır değildir, veliyullâhlar hakkında da müstameldir. Taha paşayı menfur elhak mertebesi velâyete ermişlerdendi.. Akâ mutasarrıflığından infisalen İstanbula avdet buyurdukları zaman, 98 senesinin Rebiulâher ayidi galiba... Müşarünileyh o binde Büyük Çamlıcadaki sayfiyesinde mukim...

Hafizenin dili durur mu hiç? Hemen arkasını aldı:

— Şehzade Yusuf İzzettin Efendi köşkünün alt başında, Tomrukağası suyunun bitişiğindeki köşk değil mi?.. Nasıl bilmem, kaç kere gittim, kaç kere gece yatısına kaldım... Hey gidi günler hey!... Paşa bir taraftan, büyük haremi, ortanca haremi, küçük haremi bir taraftan, bu yavrucuğum bir taraftan, yalvarırlar mı, yalvarırlar Aman Hafizanım bir gececik olsun daha kal diye ne yalvarmalar, ne yakarmalar..

Öksürük, aksırık, tıksırık şöyle dursun, kullanacağı ağzı, kocakarının zihnine çivi çakar gibi çaksan da boşuna...

Abdurrahman, birden lâfı kesti; biraz da şakaya boğdu:

— Olur şey değilsin yahu Asiye abla, Bir defa lâfa başladın mı kimseye soluk aldırmıyorsun. Orta oyunundaki lâza döndün. Ben sözümü bitireyim, sonra sıra senin olsun!..

Edanınkisi, aşağı yukarı klâsik görücüye çıkışın ayni. Bütün tetemmat tamam: Odaya girişi geciktirme; içeridekilere bir mikdar hoş beşe, delikanlıya dair üstünkörü bir mukaddimeye meydan verme. Sonra kahveyi getirip teşrifat dairesinde, ferade ferade sunma. Ardından karşılarına geçip bir sandalyaya oturma. Hiç ağız açmama ve konuşulanları boyuna dinleme...

Yalnız şu var ki görücüye çıkan kız, başı eğikçe, gözleri yerde, mahcuptur. Gencin şekil ve şemailinden, rütbe ve memuriyetinden, maaşından ve muhassasatından, terfi kâğıdının dolaştığından bahsedilirken, utancından terler dökerek renkten renge girer.

Edadaki onun tam aksi. Başı havada, gözleri vezir zadeye dikik, yüzünde istihzaya benzer bir tebessüm; hattâ fazlası, dudaklarında alay gibi bir bükülüş.

Ekmel Beyefendinin ağzından daha tek bir kelime çıkmamıştı. Tam manasile ambale oluş dedikleri hal.. Önündeki yarım fincan kahve soğumuş, daha bir yudum içmemiş. Tablanın üstündeki sigarası yanmış yanmış, yarısına kadar kül olmuş da daha bir nefes çekmemiş. Gözleri Edaya takılıp kalmış..

Renkten renge giren oydu. Hayranlığı o dereceye varmıştı ki soluğunu zor alıyor, içi aşağı çekiliyor, kendini kaybedecek raddeye geliyordu. Bu esnalarda da soldukça solmada, karardıkça kararmada.

Abdurrahman, Edadaki barit durusun fazlalaşmağa başladığını görünce yine bir mikdar yem oynatmak lüzumunu hissetti. Cafcaflı ve tesirli olsun diye, yine lûgatler paralıyarak, Abdülvehhap Paşadan tutturdu:

— "Fanî dünya hoştur ama âkıbet mevt olmasa...,,.. "Baki kalan bu kubbede bir hoş sada imiş!,,.. Ey vezir zadem, o yattıkça Tanrım sana ömür versin, babacığın ne muhterem, ne âli himmem, ne kerimüşşiyem bir zatı melek hasletti. Vükelâ ve vüzerayı Osmaniyan içinde onun kâbına erişebilmiş olanı gösterenin alnını karışlarım.. Bisud zahmet. Nerede ol rütbe âlil... fatin, kârâşina, müdebbir, Aristo tedbir bir vezirizişan?..

Daha dün merhabalaştığı oğluna karşı bile yalanları arabasile atmada:

— Merhum, abdi ahkarı ne derece severdi, ne derece gariki iltifatı eder

Eda, görücüye çıkış sandalyesinde..

di, tarif edemem... Her pazartesi ve çarşamba akşamları, yani Meclisi vükelâ dönüşleri, Babıâliden çıkıp arabasına binince, Sultan Mahmut türbesinin köşesinden sağa sapacak, devlethanesine yollanacak değil mi?.. Hayır; arabasını sola, Sultanahmet tarafına kıvırtır.. O zamanlar ben, Divanyolundaki Arifin kıraathanesinin gediklisi.. O nadirülvücut veziri alişan, kıraathanei mezkûrun ya biraz gerisinde, veya ilerisinde kupasını durdurtur. Arabacısının yanındaki ispiri hemen salar. Fakire bir haber: (Bekliyorum, serian gelsin!)...

Derhal emre icabet ederim; kupada karşısına geçerim...

Hafize ulu bilgiç değil mi ya, derhal araya burun sokmada:

— Pek doğru. Kaç kere sizi karşı karşı karşıya görmüşlüğüm var. Hattâ bir defasında, hiç unutmam bugünkü gibi gözümün önünde, bir kurban bayramı arifesiydi. Beyazıtta arabayı durdurdunuz; ben de bir kenarcıkta, karşıdan bakmadayım... Önde rahmetli paşa, arkasında sen, koyun sürülerini arasına daldınız. Merhum, yalanım olmasın ama, 40 kurban mı, 50 kurban mı aldı. Arnavut celepler de: (More, paşa böylesine derler işte!) diyerek feslerini yere vurdulardı...

Eda kıpırdanıyordu.. Belli, eli kuyruğunda; kalktı kalkacak, dışarı savuşuverecek... Kör, yemin okkalısını oynatmağa başladı:

— Efendim, nerede şimdi o Sultan Mecit, Sultan Aziz vezirleri?.. Nerede öyle servet ve sâman, mal mülk ashapları? Nerede bir Abdülvehhap paaşaa daha?.. Müşarünileyhimin, mahza evlât ve ayal kaygusu güderek bir tarafa koydukları nukut, edindikleri emlâk de alın teri semeresi; padişahlarına fartı sadakatlerinin, din ve devletlerine hidematı hasenelerinin mukabili... Kâffesi helâlinden, helâli minallah.. "Sesini alçaltarak:,, Bugünkü zıpçıktı paşalar o hazeratın yanında ipipullah, sivri külâh kalır. Para tutanlarındaki mevcudun kâffesi haramından. "Sesini daha yavaşlatarak:,, Dübaracılık, manitacılık, çalıp çırpma; türkçesi hırsızlık...

Hafize, kahve dövücünün hık deyicisi:

— Hayhay, ona ne şüphe!..

(Devamı var)

İSTANBUL BELEDİYESİ

Şehir Tiyatrosu

Fransız Tiyatrosu Operet Kısmı

Bu akşam saat 20.30 da

AŞK MEKTEBİ

Hâdiseler Karşısında Tarih

Niyazi Ahmet

İlk bomba ve bugünkü bombardıman

Guadelajara (A.A.) — Asi tayyareleri dün akşam civar şehir ve kasabaları bombardıman etmişlerdir. Tayyareler yalnız Guadelajara şehri üzerine kırktan fazla bomba atmışlardır.

Asi tayyareleri bundan sonra Alacala de Henares ismindeki küçük kasabayı da şiddetle bombardıman etmişlerdir.

Doksan yıl önce bir Fransız gazetesinde şöyle bir havadis vardı:

"Bavyera devletinin topçu zabitlerinden biri küre şeklinde yuvarlak bir şey icad etmiştir. Sıktıkça ezilir ve ortalığı harap eder.,,

Bugün İspanya üzerine yağmur gibi yağdırılan bombanın bu ilk şekli hakkındaki havadisi iktibas eden Takvimi Vakayi gazetesi şu mütalâayı ilâve ediyordu:

"Avrupa otuz senedenberi sükûnet içinde bulunduğu günleri boş geçirmeden böyle tahrip edici âletler icad etmiştir. İnsana bundan böyle muharebelerin çok korkunç olacağını düşündürüyor. Böyle âletler varken belki de harp olamıyacak.,,

Umumî harptenberi yapılan en büyük casusluk

İngilterenin hava müdafaası için hayatî ehemmiyeti haiz olan bir vesika aşırılmıştır. Bu vesika; iki milletin bir taarruz karşısında mütekabil yardım maksadile akdettikleri misak neticesinde İngiliz ve Fransız erkânıharbiyelerinin bir araya gelerek, İngiltereyi havadan müdafaa için yaptıkları plân ve her iki hava filosunun uzun uzadıya münakaşadan sonra iki tarafça tasdik edilmiş ve musaddak nüshaları Noel yortularından az evvel Fransa ve İngiltere arasında resmen teati edilmiştir.

Fransız hava nezaretinde bulunması icap eden kopyanın yerinde yeller estiği geçen gün keşfolunmuştur. Alman casuslarının bu vesikayı elde etmek için dehşetli faaliyetler gösterdikleri malûmdu. Fransız hükûmet mahafilinde bu işe dair bir şey söylenmemekle beraber, Londrada büyük telâş gösterilmektedir.

Bu vaka umumî harptenberi en büyük casusluk hadisesi telâkki edilmektedir.

Bir bar artisti aranıyor

Kulağındaki küpeler sahibine iade edilecek

Berlin zabıtası İstanbul zabıtasına müracaat ederek İstanbulda bulunan bir bar artistinin yakalanmasını ve kulağında bulunan küpelerin müsadere edilmesini istemiştir.

Berlin hemşirelerinden Mm. Hilda isminde yüksek sosyeteye mensup bir kadının gayet kıymetli küpeleri bir adam tarafından çalınmıştır. Bu adam küpeleri Berlinde bir bar artistine hediye etmiştir.

Bu artist bir müddet sonra İstanbula gelmiş ve buradaki barlardan birisinde iş almıştır.

Emniyet direktörlüğü artistin hüviyetini ve çaldığı eşyaları tesbit etmiştir.

Kadın birkaç güne kadar yakalanacaktır.

HALK OPERETİ

Kadıköy Süreyya

Zozo Dalmasın iştirakile

ESKİ HAMAM ESKİ TAS

Yarın akşam Azak

Eski hamam Eski tas operet 3 perde

Çarşamba akşamı Sarayda *ENAYİLER*

Prenses Julyana

47 senedenberi Holanda tahtını işgal eden Kraliçe Vilhelmin'in yegâne varisi için büyük şenlikler yapıldı

Avrupa gazeteleri ve mecmuaları hâlâ Holanda kraliçesinin kızı (Julyana) nın Prens dö Lip ile evlenmesine ait tafsilât ile dolu. Bu evlenme vakası Holandalılar için misli az görülür bir millî bayram olmuştur. Holandalılar kırk yedi senedenberi memleketlerinin tahtını işgal eden kraliçe (Vilhelmin) i çok severler. Prenses (Julyana) ise kraliçenin tahtına yegâne varis olan veliaht olduğundan evlenmesi ile de tabiî olarak o nisbette alâkadar olmuşlardır.

Prenses Julyana reis ilân edildiği tarihtenberi evlenmesi ihtimali Holandalılar için sık sık bir mesele şeklinde efkârı umumiyeyi işgal etmiştir. Yani şimdiye kadar birçok defa prensesin nişanlandığı, yahut evleneceği hakkında rivayetler çıkmış fakat her defasında bunların sonu gelmemiştir. Hatta 1930 senesinde kraliçe Vilhelminin akrabasından olan bir prens ile prenses Julyananın evleneceği rivayeti o kadar kuvvetli bir şekil almıştır ki balayı seyahatleri için tedarikât görülmeğe başlanmıştır. Seyahate mahsus olan geminin adı gazetelere geçmiştir. Daha sonra 1934 senesinde yine prenses Julyanın İsveç prenslerinden biri ile evleneceği duyulmuştur. Holandalılar bu havadisten fevkalâde memnun olmuşlar, düğün donanmalarına girişmişler. Bu münasebetle Holanda bayrağı yanında İsveç bayrağının da asılması lâzım geldiğinden birkaç gün içinde (Lâhi) de beş yüz bin İsveç bayrağı satılmış, bütün bu bayraklar dükkânlara, mağazalara, evlere, otellere ve apartımanlara asılmıştır.

Herkes bu mesut havadisi kraliçe ağzından dinlemek için yılbaşı nutkunu beklemiştir.

Fakat gariptir ki kraliçenin o kadar telâş ve heyecan ile beklenen nutkunda bu evlenme meselesine temas eder bir kelime bulunamamıştır. O vakit bütün Holandalılar derin bir hayret ve taaccüp içinde kalmışlar, adeta kendi kendilerinden utanarak yanyana asılmış olan Holanda ve İsveç bayraklarını yerinden indirmişlerdir.

Prenses Julyana ve Prens dö Lip

İşte bu tarihtenberi Holandalılar artık prenses Julyananın evlenmesi hakkındaki havadisleri büyük bir ihtiyatla karşıalr olmuşlardır. Bu defa Prens dö Lip ile evleneceği havadisi meydana çıkınca tabiî olarak, hiç kimse iptida inanmadı.

Bu defa Holandalıları evlenmek havadisine inandırmak için nikâh akdî muamelesinin Lâhi belediyesi binası kapısına resmen asılarak ilân edilmesi ve on beş gün ilân kâğıdının yerinde kalması lâzım gelmiştir!

Nil üzerinde yeni bir köprü

Mısır hükûmeti Samanu civarında Nil nehri üzerinde yeni bir köprü yaptırmak için üç mühim Alman müessesesine siparişlerde bulunmuştur. Bu inşaat için 150,000 Mısır lirası tahsisat kabul edilmiştir.

Gezintiler:

Suç Bizimdir!

S. Gezgin

İstanbul urayı, "Şair Nedim" e sevgisini anlatmak için bir cadde armağan etmişti. Bir gazeli, büyük san'atkârın Beşiktaşlı olduğunu gösterdiğinden, Akaretlerden Ihlamura doğru uzanan yol şairin adına bağışlandı. Belediyenin bu inceliğine hep sevinmiştik. Sonra, keyfimizi arttıran bir şey daha oldu. Bir şaire verilecek armağanın, ona lâyık bir hale konulması düşünüldü. Kazma yığınları birikti, işçi kümeleri üşüştü, parke ehramları, kum tepeleri sıralandı ve birkaç ayda ortaya gerçekten güzel bir cadde çıktı. Dümdüz kaldırımlar üstünde yürüyüş bir zevk olmuş, tozdan kurtulmuştuk. Başka semtlerde bir belâ olan yağmur, bu caddede de bir hizmetçi gibi çalışıyor, taşları parlatıyor, kumları cilâlıyor ve ortalığa bir çiçek temizliği yayıyordu.

Birkaç ay böyle geçti. Sonra bir sabah yine kazma seslerile uyandık. Bizden iki ev yukarıda bir komşunun önü kazılıyordu. Sorup öğrendim. Lâğım patlamış veya tıkanmış lediler. Halbuki yol döşenmeden önce, herkese haber verilmiş, su yolcular, kapı kapı dolaşarak, onarılacak gerizlerin olup olmadığını sormuşlardı. O vakit, kendi lâğımlarının da devlet hazinesinden tamirini bekliyenler, susmuşlardı. Cadde ilk yarayı işte bu yüzden aldı. Sonra birkaç hafta aralıklarla şurada burada başka çukurlar açıldı. Bunlar kapanınca toprak çöküyor, kaldırımlar batıyor ve içlerinde pis su birikintileri toplanıyordu. Havagazı, elektrik onarmaları da bunları çoğalttı. Hele şu son terkos tamiri hepsine rahmet okuttu. Belki bir ay bu yol, Şair Nedim caddesi değil; zevkin, güzelliğin, temizliğin mezarı oldu. Şimdi hep sızlanıyoruz. Dün tramvayda bir semtli ile konuşurken, söz, döne dolaşa uğradığımız belâya geldi. Bütün suçu, belediyenin sırtına yüklemeğe kalkışıyordu. Halbuki o da caddeyi bozanın kim ve ne olduğunu pek âlâ biliyordu.

İş hükme dayanınca:

— Yoo! dedim; kendi suçumuzu başkasına atmıyalım. Bize güller gibi bir cadde verdiler, paçavraya çevirdik. Utanacak yer de şirretlik ediyoruz.

Biz, böyleyiz. Vergiye haraç gözile bakar, devlet haklarını kıskanır, yol parasına zulüm deriz. Sırası gelince de dilimiz kürek kadar uzar. Elimde kuvvet olsa bu yolun bozukluğunu, buranın halkına zorla yaptırtır ve her yeni çukurun, her kaldırım sökülüşünün de böylece tamir edileceğini bildirirdim. Canımız yanınca, belki devlet hazinesinin hakkını korumağı öğreniriz.

EKONOMİ

Yunan kuru üzümleri Amerikadan geriye çevrildi

Yunanistanın Birleşik Amerikaya olan kuru üzüm ihracatı büyük bir sekteye uğramıştır. Birleşik Amerika devletleri sıhhî şeraite uygun görülmiyen Yunan kuru üzümlerini geri çevirmiş ve Amerikaya ithalini menetmek üzere tedbir almıştır. Bu vaziyet karşısında Yunan tacirleri işe girişmekten çekinmektedirler. Bundan böyle Yunan hükûmeti Amerikaya olan kuru üzüm ihracının teşvik maksadile Amerika tarafından geri çevrilen üzümleri sahiplerine büyük zararlara uğramamalarını temin için 1.000 kiloda 2.000 drahmi para tazminatı vermeği taahhüt etmiştir.

DÜNYA PAMUK İSTİHSALİ FAZLALAŞIYOR

1936 yılındaki cihan pamuk istihsalâtı her balyası 478 libre olmak üzere 29,779,000 balyayı bulmuştur. 1935 yılındaki istihsalât 25,770,000 balya 1934 de 23,520,000 balya idi.

BULGARİSTAN NELER İHRAÇ ETTİ?

Bulgaristanın Varna limanından mevsim başından 30—11—936 ya kadar 70 milyon leva değerinde hububat bilhassa buğday ve kuru fasulye ihraç edildiği bildirilmektedir. İtalyaya 17,281,000 İngiltereye 9,345,000 kilo buğday sevkedilmiştir.

Bu müddet zarfında gene Bulgaristandan 40 milyon leva değerinde ayçiçeği tohumu, 4,784,000 kilo sopa fasulyesi ihraç olunmuştur.

ALMAN — HOLANDA TİCARET ANLAŞMASI

Almanya — Holanda arasında 1937 yılı için hazırlanmakta olan ticaret anlaşmasının neticelenmek üzere olduğu bildirilmektedir. Holanda, bu yıl zarfında Almanyaya mühim mikdarda ham mahsul ve gıda maddeleri ithal edecektir.

KALİFORNİYADA CEVİZ REKOLTESİ

Mühim ceviz müstahsili memleketlerden olan Kaliforniyada bu seneki ceviz rekoltesi 658.000 çuval olarak tesbit edilmiştir. Geçen seneki rekolte 845,000 çuvaldı.

Romanya yolile ihraç edilen mallar

Romanyada yumurta gibi hayvan müstahsilâtını nakleden her vagonun ayrı birer menşe şehadetnamesi olması icap etmektedir.

Romanya yolu ile ihraç edilen malların yalnız bir menşe şehadetnamesi olduğundan kontrol muamelesinde güçlük hasıl olmaktadır. Bunun için alâkadar ihracatçı tüccarlarımıza bu yol ile yapılacak ihracat için ayrı birer menşe şehadetnamesinin gönderilmesi lâzım geldiği bildirilmiştir.

Karıncaların Hayatı

Dün ve Yarın Kitaplarındandır

Fiyatı 75 kuruştur

Polis Haberleri

Kaza yapan bir şoför bayıldı

Kızıltoprakta Zühtü paşa mahallesine gitmekte olan şoför Münirin idaresindeki 32 numaralı otomobil Tahta köprüsü caddesinden geçen Leman adında bir kıza çarpmamak için otomobili yana almak istemiş, fakat bu manevra da tramvay direğine çarpmış ve direği kırmıştır. Çarpma neticesinde yaşlı olan şoför Münir bayılmıştır. Yaralı hastahaneye kaldırılmıştır.

ALACAK YÜZÜNDEN — Lângada 83 numarada oturan İsmail ile Nişanca çeşme sokakta 62 numarada oturan Mehmedin aralarında alacak yüzünden kavga çıkmış; İsmail sopa ile Mehmedi başından yaralamıştır.

YARALADI — Şoför Bekirin idaresindeki otomobil Küçükpazardan geçerken Ahmet isminde birine çarparak vücudunun muhtelif yerlerinden yaralamıştır.

KALP DURMASINDAN İKİ ÖLÜM — Fatihte Ömer paşa caddesinde 9 numarada oturan Bekir Ömer adında biri Fatihten Sultanahmede tramvayla gelirken birdenbire üzerine fenalık gelmiş ve düşüp ölmüştür. Yapılan muayene neticesinde Bekirin kalp durmasından öldüğü anlaşılmıştır.

Fatih Hacı Uveys mahallesinde Emin Bahri camii arasında oturan 40 yaşlarında Ahmet dün akşam evinde birdenbire ölmüştür. Yapılan muayenede kalp durmasından öldüğü tahakkuk etmiştir.

KISA HABERLER

Devlet eline geçmiş olan Avrupa hattında yeni tarife mayısın onunda değişecek ve Devlet demiryolları tarifeleri ile ahenkli bir şekle girecektir.

* İnhisarlar idaresi memurlarının maaşlarından tekaütlük aidatının vergilere karıştırılması suretile fazla kesilmiş olan paralar kendilerine iade edilmiştir.

* Vekiller heyeti iplik buhranını önlemek için pamuk ipliklerinin gümrük resimlerinde yeniden tenzilât yapmaya karar vermiştir.

* On beş gündenberi Üsküdarda köyler de dahil olduğu halde geniş mikyasta ağaç dikilmeye başlanmıştır.

* İhtilâs cürmünden maznun noter Salâhattin 500 lira mali kefaletle tahliye edilmiştir.

* İzmir limanında biriken ticaret mallarının naklini temin için İzmire giden ticaret direktörü Müfit Necdet dönmüştür.

* İsviçrenin Türkiye elçisi Mösyö Martin Mısır elçiliği vazifesini gördüğü gibi Bulgaristan elçiliğini de üzerine almıştır.

* Üniversite rasathanesi tarafından takip edilen 936 küsufuna ait vaziyet tesbit edilmiştir. Yakında bir de kitap çıkarılacaktır.

* Önümüzdeki teşrinievvelde Ankarada Sıhhat Vekilinin reisliği altında bir kongre toplanacaktr. Kongrede neslin ıslahı meselesinin tetkik edileceği haber verilmektedir.

* Samatyada başından yaralanarak öldürülen Recep adlı çocuğa ait istenilen yardımcı tahkikatın bugün müddeiumumiliğe verilmesi beklenmektedir.

* İstanbul belediyesi ile eski terkos şirketi arasında yapılan mukavele mucibince taahhüt edilen paranın 936 senesine ait son taksiti Merkez Bankasına yatırılmıştır.

* Ziraat Vekâleti tarafından yüksek Ziraat enstitüsü orman fakültesinin orman yetiştirme kürsüsü profesörlüğüne tayin edilen profesör Çermak İstanbula gelerek vazifesine başlamıştır.

Günlük RADYO Programı

ÖĞLE NEŞRİYATI:

Saat 12,30 Plâkla Türk musikisi. 12,50 havadis. 13,05 Plâkla hafif müzik. 13,25 — 14 Muhtelif plâk neşriyatı.

AKŞAM NEŞRİYATI:

Saat 18,30 Plâkla dans musikisi. 19,30 çocuklara masal. İ. Galip. 20,00 Rifat ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20,30 Bay Ömer Rıza tarafından arapça havadis. 20,45 Safiye ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 21,15 Saat ayarı ve, Şehir tiyatrosu dram kısmı tarafından bir temsil. 22,00 Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı. 22,30 plâkla sololar. 23,00 Son.

Takvim	Pasartesi 18 II. Kâ. 5 Zilkade	SALI 19 II. Kâ. 6 Zilkade
Gün doğuşu	7 23	7 23
Gün batışı	17.08	17.09
Sabah namazı	6 20	6 20
Öğle namazı	12 25	12 25
İkindi namazı	14,53	14.54
Akşam namazı	17.08	17 09
Yatsı namazı	18 43	18 44
İmsak	5.38	5,37
Yılın geçen günleri	18	19
Yılın kalan günleri	347	346

Dünkü hava

... rasat evinin verdiği malûmata göre dün saat 14 de barometre 769 du. En çok hararet 4,1, en az sıfır rüzgâr poyrazdan saniyede beş metre süratle esmiştir.

Yağan erimiş olmakla beraber 3-4 santimetre kadar yağdığı tahmin edilmektedir.

Vahşî kurtlar

Koyun sürülerini dağlara sürüyorlar

Konyada görülmemiş derecede şiddetli kış var

Konya (Hususî) — Son yirmi dört saat zarfında fasılasız kar yağdı. Konya şimdiye kadar böyle şiddetli kış ve bu kadar fazla kar görmemiştir. Bazı kazalarla münakalât kesilmiştir.

Karamanın birçok ağıllarına kurt sürüleri hücum ederek koyunların büyük bir kısmını telef etmişler ve kalan kısmını da dağlara sürmüşlerdir.

Bir kadın ve bir erkek feci surette ölmüşlerdir. Erkek kurtlar tarafından parçalanmış; kadın soğuktan donmuştur. Kapanan yolları açmak için amele ekipleri çalışmaktadır.

Seylaptan sonra yıkılan yerler tamir ediliyor

Adana, (Hususî) — Seylâpta yıkılan sedlerin tamirine devam edilmekle beraber son günlerde yağmurların bu faaliyete çok sekte verdiği anlaşılmıştır.

Her semtteki sedlerin inşaatı hep birden yapıldığından henüz hiç birisi ikmal edilmiş değildir. Bütün sedlerin inşaatının hemen aynı günlerde biteceği anlaşılmaktadır.

Seyhan, sedlerin hemen hemen her tarafında büyük çukurlar açmış olduğundan bunları doldurmak için çok müşkülât çekilmekte ve bu yüzden de tamir işinin bitmesi uzamaktadır.

BİR ZABİTİN HATIRALARI

Anlatan: **Menlikli Haydar**

— 33 —

Aman beyefendi, bana yardım et. Bu belâdan mahvolacağım

Gündüzleri hep beraber geziyor, eğleniyorduk. Yiyor, içiyorduk. Bir gün iskele civarında büyük bir gazinoda oturduk. Gazino sahibi olan Rum bize geldi:

— Efendim, bu gece bir İspanyol takımı var. Fevkalâde jimanstikler, türlü türlü marifetler yapacaklar. Sonra gayet güzel matmazeller dekolte olarak dansedecekler, Polka, kavril oynıyacaklar, hülâsa pek çok güzel oyunlar seyredeceksiniz. Gelirseniz çok memnun olursunuz. Altı beyaz mecidiye verenler misli görülmemiş şeyler seyredecekler.,,

Dedi.

Mülâzim Ali efendi ile beraber ikimiz kaldık. Ötekiler istemediler. Vapura gittiler. Gazinodan çıktık. Gezindik. Yemek yiyip akşamdan sonra geldik. Gazino bayraklarla süslenmişti. Fakat buraya konulan bayraklar hep İngiliz, Rus, Alman, Fransız gibi devletlere aitti. Türk bayrağı Yunan bayrağile en aşağıya yanyana konmuştu.

Ben hemen gazino sahibini çağırdım:

— Bu İzmir kimlerindir?.,,

Dedim. Sancakların tertip şeklini değiştirttim.

Gazino gayet büyük idi. Karşısında üç metre yüksekliğinde hususî bir oda vardı. Burada amiral sandığım birisi kumpanyanın en güzel kızlarından birine gönül vermişti. Şampanya sandıkları muttasıl açılıp boşanıyordu. Gelen müşterilerden hemen hepsi bu şampanyalardan içti. Fakat şişelerdeden biri açılırken kazara patladı. Tesadüfî olarak Amerika bandırasını pisledi. Gazinodaki Amerika bahriyelilerinden biri bunu gördü. Bir arkadaşı ile beraber kalktılar. Mevsim kış, olduğundan hemen sırtlarındaki kaputları çıkardılar. Gemicilere mahsus uçları sivri bıçakları çektiler. Amiralın üzerine hücum ettiler. Meğer benim amiral dediğim bir Rus zırhlısında mülâzim imiş. Rus zabitleri o zamanlar da gayet zengin ve büyük ailelerden seçilirmiş. Mujik dedikleri ve esir gibi kullandıkları aşağı tabakadan kimseyi almazlarmış. Bu mülâzim dahi milyoner zadeymiş. Rus mülâzimi üzerine yapılan hücuma karşı hiç telâş eseri göstermedi:

— Geliniz, vallah ikinizi de Çarın başı için ayaklarımın altında ezerim.,, diyordu. Bununla beraber güzel canbaz kızı hacı yatmaz gibi aşağıya atlayarak Amerikalıların önüne çıktı, Fransızca, Rusça, İngilizce birçok şeyler söyledi. Fakat Amerikalılara söz anlatamayınca gazino sahibi bana koştu

— Aman beyefendi, bana yardım et. Bu belâdan mahvolacağım.,,

Dedi.

Bu arada pencereleri kırarak dışarıya kaçanlar görülüyordu. Gazinocuya acıdım. Peki, dedim. Amerikalı askerlerin yanına giderek tercüman vasıtasile konuştum.

Amerika bayrağına bilerek hakaret yapılmamış olduğunu, ortada sadece bir kaza eserinden başka bir şey bulunmadığını anlattım. İzahatım üzerine bunlar askerce selâm vererek geri döndüler.

İzmirde üç gün kaldık. İzmirde beni pek serbest bıraktılar. Bende babadan mevrus bir tabiat vardır ki elimdeki olan parayı herkesle beraber yiyip içmektir. Onun için beni muhafaza altında götürmeğe memur olan adamlara hemen hiç masraf ettirmiyordum.

Üzerimde bulunan eşyadan hoşlarına gittiğini zannettiklerimi hediye ediyordum. Onun için adamlarım beni adam akıllı zengin, yahut büyük bir istinatgâhı olan kimse sanıyorlardı. Mümkün olduğu kadar bana iyi hizmet eyliyorlardı.

İzmirde bulunduğum sırada bir gün İngiliz konsoloshanesi kavası geldi. Adamlarımın yanında bana konsolostan selâm getirip yanına davet etti. Ben bu daveti kabul etmedim. Gelen kavas bana yüksek sesle:

— Eğer muhafızlarından çekiniyorsan buna hacet yoktur. Bir tabur asker gelmiş olsa bile kimse gelip seni alamaz. Sen yalnız bana bir parmağını ver.,,

Demişti. Bu sözleri beni muhafazaya memur olanlar da işitiyordu. Bu kavası büyük bir rezalet ile defettim. Bundan dolayı muhafızlarımın bana karşı maddî ve manevî emniyetleri arttı. Fakat o zamanki hükûmetin bu derecedeki nüfusuzluğunu da kalbimin içinde bir acı olarak kaldı.

İzmire gelişimizin üçüncü günü yine vapurumuza binerek İskenderuna hareket ettik. Fakat bizim gemi o kadar ağır gidiyordu ki yolda tesadüf ettiğimiz vapurların hepsi bizi geçmişti. Havanın da hakikaten fena olması bu yüzden rahatsızlığımızı artırıyordu. Nihayet onuncu günü İskenderuna gelip hal ile varabildik.

İskenderun mahallini ehemmiyeti muhasebile diğer kazalardan daha mamur idi. Hatta burada bir de İngiliz konsoloshanesi vardı. Buradaki İngiliz konsoloshanesinden de iltifat gördüm. Aynı suretle yine muavenet teklifini reddettim. Bunun sebebi sonradan bana İstanbulda padişahın gazbine uğrayıp da Şefik paşa ile Hüseyin Daim tarafından Basraya sürgün edileceğim tebliğ olunduğu vakit pervasızca "Daha aşağılara!,, demiştim. Meğer benim bu sözüm İngilizlerin kulağına gitmiş imiş. Bu sözüm üzerine beni defterlerine kaydetmişler imiş. Halbuki ben kaçmak fikrini hayalime bile getirmemiştim. Çünkü zevcemi tapınırcasına seviyordum. Kendi kendime Abdülhamidin ömrü bir gün nihayete erecek yahut bir gün memlekette bir inkılâp olacak, herhalde bir gün kurtulup ailemi tekrar göreceğim, diyordum. Böyle tatlı hulyalar ile vakit geçiriyordum.

İskenderunda sahile civar olan bir otele yerleştik. İskele yakınında bir de güzel gazino vardı. Ben oraya gittim. Orada yüzünden nezaket ve asalet akan bir zat ile karşılaştım. Bu zat bana ilk görüşümüzde bir kadeh konyak ikram etti. Az zaman içinde ismi (Rüştü) olan bu zat ile seviştik. Etrafımdaki kalabalık muhafız takımına bakarak:

— Galiba hizmeti nazike ile teşrif ediliyor.,,

Dedi. Kendisine:

— Efet efendim, fevkalâde sınıftan bir bilet kazandım.,,

Diye cevap verdim. Söz sözü açtı. Muhatabımın nereden nereye gittiğini anlamak istedim:

(Arkası var)

ASILAMIYAN ADAM

Nakleden:

Hikmet Münir

— 6 —

Hapishane müdürü Con Liye âsabını yatıştırıcı bir içki vermek istedi. Fakat o, başı elleri arasında, aptallaşmış gibi, sessiz bir halde duruyordu. Bir marangoz çağırıldı, kapağın sürgülerinin iyice açılıp kapanmasını temin eden bazı tadilât yapıldı. Fakat artık bu hazırlıklar, Con Liyi asmak için değildi.

Hapishane papazı Con Linin yanına geldi. Ve titrek bir sesle kendisine dedi ki:

— Ülkenin kanununa göre, artık sen asılamazsın.

Bu esnada kilisenin mütemadiyen çalmakta olan çanı birdenbire durdu. Ortalığı koyu bir sükûnet kapladı. O kadar ki hapishanenin avlusundaki serçelerin ötüşleri işitiliyordu.

"Asılamıyan adam,, Con Li, tekrar hapishanedeki hücresine gönderildi. Bundan sonra ebedî hapse mahkûm edilmişti. İdamdan ebedî hapse. Fakat Con Li, ölümün acısını üç defa duymuştu.

Con Li yirmi iki sene sonra da serbest bırakıldı

Lâkin başından geçen bu hadise, cinaiyat kitaplarına en meşhur vaka olarak kaydedilmiştir.

O zamandanberi kimse, bu idamın esrarını halledememiştir.

Mantıkça izah edilemiyen bir mesele..

Acaba üzerinde mahkûm bulunduğu zaman, sürgü neden işlemiyordu? Ve hapishane adamları çıktığı vakit, aynı sürgü mükemmel surette işliyordu!.

Testere ile yapılan ameliye esnasında bu kapakların şişmemiş veya herhangi diğer arızaya uğramamış olduğu da anlaşılmıştı.

Bu mesele asla maddî bir şekilde izah edilecek gibi değildir.

Bazı dindarlar, Con Linin masumiyetini ve ilâhî bir himayeye mazhar olduğunu ileri sürdüler. Onun için de birşey diyemeyiz.

Fakat rüyaya ne dersiniz

İşin en karanlık tarafı orası.

Con Li, idamından bir gece evvel gördüğü rüyayı, gardiyanlara anlatmış, onlar da müdüre söylemişler, müdür de kâtibe bu vakanın kaydedilmesini emretmişti. Hadise kâğıt üzerinde tesbit edilmiş olduğua göre mevsuktur da..

* * *

Bu bahsi tamamlamadan evvel, size aynı mevzu üzerinde bir fıkra daha anlatayım:

Con Li, hapishanede meşhur rüyasını göre dursun, aynı zamanda uzakta bir köydeki annesi de şayanı dikkat bir rüya görmüştü.

Con Linin annesi ve babası o gece mutadlarından pek geç olarak yatağa girdiler. Fakat bütün gece yatak odasının kapısının tıkırdadığı işitildi. Masa üzerinde bir şamdanda mum yanıyordu. Şamdan devrilip yere düştü. Mum ikiye bölündü, fakat hâlâ yanmakta devam etti. Nihayet Con Linin annesi uykuya dalabildi. Ve bu defa rüyasında Con Liyi idam sephasına götürülürken gördü.

İdam ilmeği oğlunun boynuna takılmış ve ayağının altındaki kapaklar açılmıştı. Fakat bu sırada idam ipi kopmuş ve Con Li kapakların altındaki boşluğa, kendisine hiç birşey olmadan düşmüş.

Bu vakalar, Con Linin annesi tarafından sonra hapishaneye gönderilen bir mektuptan anlaşılmıştır.

Masal, efsane zannedilebilecek bir hadise değil mi? Fakat bu bir hakikattir. Ve cinayetler taihinin en esrarengiz vakasıdır.

SON

(Beş güne kadar KURUN karilerine, gene HİKMET MÜNİR tarafından hazırlanmış ve aynı derecede korku ve merak uyandıran bir diğer hakikî hikâye takdim edeceğiz.)

ÜLKEMİZDE

Kış her tarafta şiddetli geçiyor

Sinop civarına yağan karlardan sonra yollar tamamile kapandı; Samsun treni kardan işliyemiyor

Sivas, (Hususî) — Bu yıl Sivas ve çevresine yağan karlardan sonra Zara — Suşehri arasındaki Karabayır bölgesi tamamen kapanmış olduğun. lan posta nakliyatına bile yol verileme mektedir.. Suşehri ve civarı postası aksamadan takip edilmek üzere Re. şadiye — Tokat yolu üzerinden gel. meye başlamıştır.

Diğer taraftan köy ve ilçe yolları ile irtibat kesilmiş gibidir. Altı gün. denberi Samsun treni Sivasa geleme. mektedir. Yağan fazla karlardan ti. pi, Çamlıbelde tren yolunu 6 — 7 met. re kadar yükseltmiştir. Samsun tre. ni kara saplanmıştır. Yalnız Samsun, Zile arasında işlemektedir.

Yolun bir an evvel açılması için amele çalıştırılmaktadır. İstanbul postası da buraya üç gündenberi gel. miyordu. Bugün geldi. Halk sabır. sızlıkla gazetelere kavuştu.

HAKİKTE ATLI SPOR

Hakik ilçesinin atlı spor adile te. şekkül eden klübü, çevrede faaliyetli bir saha yaratmıştır Her hafta mun. tazaman atlı spor ve cirit oyunları tertip edilmektedir. Ayrıca ilçede fır. sat bulundukça civar köylerdeki peh. livanlar ilçeye getirilerek müsabaka ve güreşler de yapılmaktadır.

HALKEVİ LİSAN DERSLERİ

Geçen yıl olduğu gibi bu yıl da Halkevi salonunda Almanca, Fran. sızca dersleri verilmeğe başlanacak. tır. Bunlardan başka ayrıca şehrin muhtelif köşelerinde halk dershanele. ri de açılmak üzeredir.

CER ATELYESİ

Bayındırlık idaresi tarafından Si. vas istasyonunda yaptırılmakta olan cer atelyesi üzerindeki inşaat günden güne, süratle ilerlemektedir. Haber verildiğine göre, 937 sonlarına doğru burasının inşaatı hitam bulacak ve ça. lışmaya başlıyacaktır.

NEDEN BAZİ SİNEMA ARTİSTLERİ HAFTADA 100.000 FRANK KAZANIYOR

Meşhur bir sinemacı: Kugün Holivud'da yalnız klâsik güzellik kifayet etmiyor

günde 8 dolar ve zekâ 100 dolar kıy. mettedir. Güzel yüzler ise, zekâdan ve gençleşmiş bir tenden daha fazla, 1000 dolar kıymetindedir.

Sinema artistlerinin yakıcı ve kuv. vetli projektörleri altında çalışırken onların yüzlerini çabuk soldurarak sertleştiren ve buruşturan bu projek. törlerdir. Birçok yıldızlar, yüzlerini düzeltmek ve güzelleştirmek için gü. zellik müesseselerinde bütün servetle. rini feda ediyorlardı. Fakat, bugün... sinema stüdyolarında klâsik güzellik Her yıldız, kendi kendine tevessül ede. ceği basit bir tedbir sayesinde ciltleri. diyor ve ilâve ediyor: "Zamanımızda nin taravetini vikâye edebilirler. Vi yana üniversiesi profesörü doktor Stesj tarafından keşif ve genç hay. vanlardan istihsal edilen cildi besleyi. ci ve gençleştirici Biocel cevheri şim. di pembe rengindeki Tokalon kremin. de mevcuttur. Gece yatmazdan evvel kullandıkta, siz uyurken cildiniz besler ve gençleştirir. Buruşuklukları ve çizgiler silinir. Bu sayede her kadın birkaç hafta zarfında 10—15 yaş genç leşmeğe muvaffak olabilir. Gündüzler ri ise (yağsız) beyaz rengindeki Toka lon kremi kullandıkta bütün siyah benleri giderir, ve açık mesamatı kapa tır ve cildi beyazlatıp gençleştirir.

İstanbul Telefon Müdürlüğünden:

Muhammen bedeli 950 lira olan 10,000 adet galvanizli askı teli hal. kası ile 1000 adet galvanizli büyük te l halka, 10,000 adet galvanizli orta tel halka ve 15,000 adet küçük tel ha lka açık eksiltmeye konmuştur. Ek. siltmesi 5—2—937 Cuma günü saat 15 de İstanbul Telefon Müdürlüğü binasında yapılacaktır. İlk teminat 71 lira 25 kuruştur. Nümuneleri her gün Müdürlüğümüz Levazım dairesi nde görülebilir. Taliplerin aynı gün. de saat 14 - e kadar teminat paralarile müracaatları. (3773)

PARA

Dün ve Yarın Kitaplarındandır
Fiyatı 25 kuruştur

SEZAR

Dün ve Yarın tercüme külliyatındandır
Fiyatı 40 kuruştur

İLÂN

Bu yıl çıkan BAYER Sağlık Takvimi nin yapraklarında bulunan dünyanın her dilinden seçilmiş güzel sözlere (süzme sözler) başlığı konulmuştur. Bu tabir vecizeler kelimesi yerine kullanılmış olup bay Rıfat Kestellinin bu adla çıkan kitabile alâkası olmadığı, eserin değerine kıymet biçmek istiyenlerin göz önüne almalarını takvim sahiplerinden rica ederim.

Takvimin müellifi

İstanbul Levazım Âmirliği Satınalma Komisyonu ilânları

Ordu hastaneleri için bir yirmi beş eninde iki yüz otuz sekiz bin üç yüz metre patiska bir Şubat 937 Pazar. tesi günü saat on beş otuzda İstan. bulda Tophanede Satınalma Komis. yonunda kapalı zarfla eksiltmesi ya. pılacaktır. Hepsinin tahmin bedeli yüz kırk yedi bin yedi yüz kırk altı liradır.

İlk teminatı sekiz bin altı yüz o. tuz yedi lira otuz kuruştur. Nümu. nesi İstanbulda Tophanede Satınal. ma Komisyonunda görülebilir. Şart. namesi yedi yüz kırk kuruş mukabi. linde Komisyondan alınır. İsteklile. rin 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 ün. cü maddelerinde yazılı vesikalarla beraber teklif mektuplarını ihale sa. atinden bir saat evvel Komisyona vermeleri. (285) (164)

* * *

Yedek Subay Okulu için 4380 metre yatak ve yastık çarşaflığı bez 2—Şubat—937 Salı günü saat 14,30 da Tophanede Satınalma Komisyo. nunda açık eksiltmesi yapılacaktır. Tahmin bedeli 3153 lira 60 kuruş. tur. Şartname ve nümunesi Komis. yonda görülebilir. İsteklilerin kanu. nî vesikalarile beraber belli saatte Komisyona gelmeleri. İlk teminatı 236 lira 52 kuruştur. (296) (165)

* * *

İstanbul Asker konağında bulu. nan kaloriferin tamiri 19—1—937 Salı günü saat 14,30 da Tophanede Satınalma Komisyonunda pazarlığı yapılacaktır. Keşif bedeli 999 lira. dır. İlk teminatı 75 liradır. Şartname ve keşfi komisyonda görülebilir. İs. teklilerin şartnamesinde istenilen belgelerle beraber belli saatte komis. yona gelmeleri. (303) (237)

Avrupaya talebe gönderiliyor

Maden tetkik ve arama enstitüsü genel direktörlüğünden:

1 — Maden Jeoloğu yetiştirmek üzere müsabaka ile Avrupaya "10" talebe tahsile gönderilecektir. İsteklilerin aşağıdaki şartları haiz olması lâ. zımdır.

A — Türk olmak,

B — Maden ocaklarında çalışabilecek kabiliyette ve sıhhati tam ol. mak, "Sıhhî muayene Ankarada yap ılacaktır.,,

C — Lise mezunu olup Fransızca, Almanca, İngilizce dillerden biri. ni okuyup yazabilmek.

D — Yaşı 18 den aşağı 25 den yukarı olmamak.

2 — Müsabaka imtihanı Ankarada M. T. A. Enstitüsünde 1 Şu. bat 1937 günü yapılacaktır. Açılacak müsabaka imtihanında kazan. mış olmakla beraber gönderilecek talebelerin ihraz ettikleri derece itibari. le (10) arasında bulunmak şarttır.

3 — İmtihan: Riyaziye, (hendese, cebir) Hayvanat, Nebatat, Jeoloji, fizik, kimyadan ve yukarıda yazılı dillerden birinden yapılacaktır.

4 — Tahsile gönderilecek olanlar ileride tahsil müddetleri kadar mec. burî hizmete tabi olduklarından, bu hususta mükellefiyetlerini tevsik et. mek üzere bir taahhütname verecekler ve bunun için de muteber kefil göstereceklerdir.

5 — İstiyenlerin nüfus hüviyet cüzdanını, hüsnühal varakasını, mek. tep şehadetnamesini veya bunların tasdikli birer suretlerini 4 kıt'a fotoğ. raf ve dilekçelerini 28—1—1937 Pe şembe günü akşamına kadar Anka. rada M. T. A. Enstitüsü Genel Direktörlüğüne göndermeleri ve 29/1/937 cuma günü sıhhî muayeneleri yaptırılmak üzere öğleden evvel bav Hasan Apartımanındaki Enstitü dairesinde bulunmaları ilân olunur.

(2118) (3673)

İstanbul Telefon Müdürlüğünden:

Muhammen bedeli 1275 lira ol an 1500 adet 1, 1/2 metroluk üçlü kordon, 250 adet 2 1/2 metroluk be yaz, 250 adet kırmızı ve 250 adet ye. şil santral kordonu açık eksiltmeye ko nmuştur. Eksiltmesi 5—2—37 Cuma günü saat 15 de İstanbul Telefon mü dürlüğü binasında yapılacaktır. İlk te. minat 95 lira 63 kuruştur. Şartnamesi her gün parasız olarak Levazım da. iresinden alınabilir. Taliplerin aynı gün de en geç saat 14 e kadar teminat pa. ralarile müracaatları. (3771)

O halde hemen işlemeğe hazır olan Havagazi
Banyo aletini tanımıyorsunuz.

Duş DERHAL
Banyo 15 DAKİKADA

HAVAGAZI ŞOF-BENİ

İZAHAT: İstiklal Caddesi No. 101

Çeyizim İşte

ŞİDDETLİ
Soğuklara karşı

NEZLE, BOĞAZ, GÖĞÜS
üşümesinden ve öksürükten
korunmak için en iyi çare : **ÇAPAMARKA** salebi-dir.

Çok saf ve besleyici olan nefis gıda, çay ve kahvenin mide ve âsab üzerindeki fena tesirlerinden de sizi korur.

15 Gramlık paketleri her yerde (5) kuruş'ur.

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli 81000 lira olan 60000 adet çam travers 23—1—937 Perşembe günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 5300 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları, Resmî Gazetenin 7—5—1936 gün 3297 No. lı nüshasında intişar etmiş olan talimatname dairesinde alınmış vesika ve tekliflerini ayni gün saat 14,30 a kadar komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler beheri 405 kuruş mukabilinde Ankara ve Haydarpaşa Eskişehir ve İzmir veznelerinde satılmaktadır. (148)

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu ilânları

Tahmin edilen bedeli "3225" lira olan 15 ton Gaz, 29—İkincikânun—937 tarihine rastlıyan Cuma günü saat 14 de açık eksiltme usulile alınacaktır.

Muvakkat teminatı "241" lira "88" kuruş olup şartnamesi her gün komisyondan parasız verilir.

İsteklilerin 2490 sayılı kanunda yazılı vesaik ile ve belli gün ve saatte Kasımpaşada bulunan komisyonumuza müracaatları. (200)

İstanbul Telefon Müdürlüğünden:

Mecmuu muhammen bedeli 47 5 lira olan 500 adet 2 mikrofaradlık kondansatör ile 200 adet manüel ve hususî merkezler için fiş açılı eksiltmeye konmuştur. Eksiltmesi 5—2—937 Cuma günü saat 15 de İstanbul Telefon Müdürlüğü binasında yapılacaktır. İlk teminat 35 lira 63 kuruştur. Nümune ve fennî şartnamesi her gün Levazım Dairesinde görülebilir. Taliplerin ayni günde en geç saat 14 - e kadar teminat paralarile müracaatları. (3772)

Ziraat Vekâletinden:

Vekâlete bağlı Erenköy fidanlığında yetiştirilen aşılı köklü Amerika asma fidanlarının beheri beş kuruş ve aşısız köklülerin de beheri on paradan ve İstanbul Ziraat mektebi ve Manisa Amerika asma fidanlıklarında yetiştirilen aşısız köklü Amerika asma fidanlarının beheri de onar paradan fidanlıklarda satılmaktadır. İsteklilerin doğrudan doğruya adı geçen müessese müdürlüklerine müracaatları ilân olunur. (65) (240)

KURUN doktoru
Necaeddin Atasagun

Her gün 16,30 dan 20 ye kadar Lâlelide Tayyare apartımanlarında daire 2 numara 3 de hastaları ni kabul eder. Cumartesi günleri 1 den 20 ye kadar muayene parasızdır.

İstanbul Komutanlığı Satınalma Komisyonu ilânları

İstanbul komutanlığı birlikleri için 85 lik 24 telli keten 1300 metre hortum açık eksiltme ile ihalesi 20/1/937 çarşamba günü saat 15 de yapılacaktır. Muhammen tutarı 1755 liradır. Şartnamesi her gün öğleden evvel komisyonda görülebilir. İsteklilerin 132 liralık teminat makbuz veya mektuplarile beraber ihale günü vakti muayyeninde Fındıklıda komutanlık satınalma komisyonuna gelmeleri (217) (16)

KURUN
Abone şartları

	Yıllık	6 aylık	3 aylık	Aylık
Memleketimizde	750	420	235	110
Yabancı yerlere	1350	725	400	150
Posta Birliğine girmiyen yerlere	1800	950	500	180

Türkiyenin her posta merkezinde KURUN'a abone yazılır.

Telefon
İdare: 24370
Yazı işleri: 21413
Posta kutusu: 45
Telgraf adresi: KURUN İstanbul
Basıldığı yer: İstanbul Ankara Caddesi VAKIT Yurdu.
Sahibi: ASIM US
Neşriyat direktörü: Refik A. Sevengil